

«ԿԱՌՉԱԾ ԿԸ ՄՆԱՄ ԹԷ՝ ՀԱՂՈՐԴԱԿՑՈՒԹԵԱՆ ՄԻՋՈՅՆԵՐՈՒ ՆԱԽԱՐԱՐՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ԹԷ՝ ՆԱԽԱՐԱՐ ԺԸՊՐԱՆ ՊԱՍԻԼԻՆ»

«ԺԱՁԻՐԱ»-իՆ Կ'ԸՍՏ ԶՕՐ. ԱՈՒՆ

Փոփոխութիւն եւ բարեկարգում համախմբումի նա-խագահ, երեսփոխան զօր. Միշել Աոււն «Ժազիրա» պատկերասփիւռի կայանին հետ ունեցած իր հարցա-զրոյցին ընթացքին եզփակոսն ու Միացեալ Նահանգ-ները ամբաստանեց Լիբանանի կառավարութեան կազմութեան գործընթացը խնչընդոտելու յանցանքով։ Ան շեշտեց, որ Ռիատի համար Սաաադ Զարիրի պէտք է ըլլայ առանց մրցակիցի նշանակուող վարչապետը, իսկ Գահիրէի համար Ֆուատ Սիմիրոան։

Զօր. Աոււն յայտնեց, որ ինք կ'ընդունի լիբանա-եան քաղաքական տազմապը լուծել միտող որեւէ քա-թարեան առաջարկ։ «Ինչո՞ւ կ'ընդունին այն առա-ջարկները, որոնք կատարուած են Բաթարւն բացի արաբական այլ երկիրներուն կողմէ, որոնք այս կամ այն կողմին ճիւղական հսկայ գումարներ կը յատկա-ցնեն, եւ չեն ընդունիր Տոհայի առաջարկները նկատի ունենալով, որ Տոհա ոչ մէկ շահ ունի Լիբանանէն եւ քաղաքական կեցոնածներու փոխարէն գումարներ չի տրամադրեր», հարց տուաւ զօր. Աոււն։

Ան ըսաւ, թէ եւրոպական կարգ մը երկիրներ, արա-բական կարգ մը երկիրներ, Սիացեալ Նահանգներն ու Իսրայէլը կը զօրակցին Լիբանանի խորհրդարա-նական մեծամասնութեան, որովհետեւ միջազգային բոլոր ամպիոններուն եւ քուլիսներուն մէջ տիրական ներկայութիւն է պաղէստինցի գաղթականները բնա-կեցնելու թղթածրարը, սակայն իշխանամետ քաղաքա-կան ուժերէն ոչ որ կը խօսի այլ մասին։

Զօր. Աոււն զարմանքով եւ բարկութեամբ հարց տուաւ, որ ինչո՞ւ Սիացեալ Նահանգներ իր դէմ կը պայքարին։

Հաղորդակցութեան միջոցներու նախարարութեան մէջ իրենց գործունեութեան ակնարկելով զօր. Աոււն յայտնեց, որ այդ նախարարութեան իրենց ստանձնու-մը պատճառ դարձած է, որ իշխանամետ քաղաքական ուժերուն օրինագացութիւնները կատեցուիմ աւել-ցնելով, որ իրեն համար հաղորդակցութեան միջոցնե-րու նախարարութիւնը անգիջելի նախարարութիւն մը չէ եղած, սակայն իր դէմ մղուած այս ամբողջ պայքա-րէն ետք ինք կառչած պիտի մնայ եւ նախարարութեան եւ նախարարին, այսինքն ժըպրան Պասիլի։

«ԱՊԱԳԱՅԻՆ ՏԱՐԲԵՐ ԿԵՐՊՈՎ ՊԻՏԻ ՎԱՐՈՒԻՄ»

Կ'ԸՍՏ ՍԱՍ ՅԱՐԻՐԻ

Սաաադ Զարիրի Զըրայթեմի մէջ հիւսիսային Պե-քաայի ընտանիքներուն ի պատիւ տարբուած **իՖթա-րի** ընթացքին շեշտեց, թէ ինք պատրաստ է այցելե-լու Սուրիա, եթէ Լիբանանի վարչապետը դառնայ։

Իր խօսքին մէջ Զարիրի յայտնեց, որ կը գտնուինք վարչապետի նշանակման երեսփոխանական պարտա-դիր խորհրդակցութիւններու սեմին։ Ան նկատել տուաւ, որ քաղաքական որոշ կողմեր յայտնած են, թէ իրենք իր անունը պիտի չառաջադրեն վարչապետի պաշտօնին համար, եւ ըսաւ, որ ինք ոչ որբ բան խնդրած է, եւ շեշտեց, որ ամէն մարդ ազատ է իր ընտ-րանքին կամ անուններու առաջադրումին մէջ։

«Ով որ համոզուած է, թէ Սաաադ Զարիրի պէտք է ըլ-լայ երկրին վարչապետը, ապա պէտք է առաջադրէ աճոր անուրը, իսկ ով որ հակառակը կը կարծէ, ապա այդ մէկը իր որոշումն է», նշեց ան։

Զարիրի աւելցուց նաեւ, որ ինք ապագային տար-բեր կերպով պիտի վարուի եւ տարբեր ընտրանքներ պիտի կատարէ։

ԺՈՄՊԼԱԹ ՄԻՋԻՍԼԱՄԱԿԱՆ ՀԱՇՏՈՒԹԵԱՆՅ ԿՈՉ Կ'ՈՒՂՂԷ

Ընկերվար յառաջդիմական կուսակցութեան ղեկա-վար, երեսփոխան Ուալիտ Ժոնալաթ երէկ յայտնեց, որ հանրապետութեան նախկին նախագահ Էլիսա Զը-րաուիի եւ մարոնիներու Նաարալլա Սէէյր պատրիար-քին հովանաւորութեամբ Լեռնայիբանանի մէջ իս-լամ եւ քրիստոնէայ քաղաքացիներուն միջեւ գոյա-ցած հաշտութենէն ետք, իրենք կարիքը կը զգան մի-ջիսլամական հաշտութեանց, ինչպէս նաեւ զոհողու-թիւններու, որպէսզի կարելի ըլլայ կազմել ազգային միասնականութեան կառավարութիւնը։

Ժոնալաթ շեշտեց, որ 11 սեպտեմբերը սեւ թուա-կան է աւելցնելով, որ Լիբանան եւս ունեցած է իր 11 սեպտեմբերը, երբ Լիբանանի դէմ հրապարակուած է ՄԱԿ-ի թիւ 1559 բանաձեւը։ «Այդ բանաձեւը ոճրա-յին է եւ աճոր հետեւանքով է, որ նախկին վարչապետ Ռաֆիք Զարիրի սպաննուցաւ», ըսաւ ան։

ՄԱԿ-Ի ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՔԱՐՏՈՒՂԱՐԸ . . .

Շարունակուած Ա. Էշէն

Դեսպան Նազարեան գոհունակութիւն յայտնած է ՄԱԿ-ի տարբեր գործակալութիւններու եւ հիմնա-դրամներու կողմէ Հայաստանի մէջ իրականացուող ծրագիրներուն իրականացման առնչութեամբ եւ կա-րետր նկատած 2010-2015-ին ՄԱԿ-ի Զարգացման աջակցութեան ծրագիրի մշակման գործընթացին մէջ Հայաստանի պետական կարոյցներու եւ հասարակա-կան կազմակերպութիւններու մասնակցութիւնը։

ՄԱԿ-ի ընդհանուր քարտուղարը իր կարգին նշած է, որ ՄԱԿ-ի երեսանեան գրասենեակը իր գործունեու-թիւնը ծաւալած ատենի կ'առաջնորդուի Հազարաւե-եակի զարգացման նպատակներով եւ Հայաստանի համար առաջնահերթութիւն հանդիսացող հիմնախըն-դիրներով։

Ձրուցակիցները անդրադարձած են արցախեան հիմնախնդիրի հանգուցալուծման բանակցութիւննե-րուն եւ Հայաստան-Թուրքիա յարաբերութիւններու կարգաւորման գործընթացին։

ՇՆՈՐՀԱԿԱԼԻՔ

Պետիրեան ընտանիքի անդամներ շնորհակա-լութիւն կը յայտնեն բոլոր անոնց. որոնք անձամբ, ծաղկեպսակով, հեռախոյաով. հեռագիրով կամ նուիրատուութեամբ մասնակից եղան իրենց հա-րազատին՝ ԼԵՒՈՆ ՊԵՏԻՐԵԱՆԻ մահուան սուգին։

ԼԻԲԱՆԱՆԵԱՆ ԿԵԱՆՔ

«ՀԱՐԱԻ ՄԷՋ ԿԸ ՏԻՐԷ ԴԻՒՐԱԲԵԿ ԿԱՅՈՒՆՈՒԹԻՒՆ»

Կ'ԸՍՏ ՏԻԵԿՕ ՎՈԼԿՕ

կան դիւրաբեկ կայունու-թիւն. ան շեշտեց, որ Ֆի-ՆիԼԻ-ի միջազգային խա-ղաղապահ ուժերու զինուորական բանբեր զօր. Տիեկօ Վոլկօ յայտ-նեց, որ իբրեւ հետեւանք հարաւային Լիբանանի մէջ ուրբաթ օրուան ապա-հովական խախտումնե-րուն, ներկայիս հարաւի մէջ կը տիրէ ապահովա-

Զօր. Վոլկօ մերժեց որեւէ կողմ ամբաստանել

ՍՖԷՅՐ ՊԱՏՐԻԱՐՔԸ ՀՈՎՈՒԱԿԱՆ ԱՅՅԵԼՈՒԹԻՒՆ ԿՈՒ ՏԱՅ ԹԱՆՆՈՒՐԻՆ

Մարոնիներու Նաս-րալլա Սէէյր պատրիար-քը երէկ հովուական այ-ցելութեամբ մը ուղղուե-ցաւ Պաթրուն։

Թաննուրինի մէջ Սէէյր պատրիարքը ըն-դունուեցաւ մարոնինե-րու Պաթրունի առաջնորդ Պուլոս Սաատէ եպիսկո-պոսի, երեսփոխաններ Պութրոս Զարպի եւ Անթ-ուան Զահրայի, ինչպէս նաեւ ժողովրդային հոծ բազմութեան մը կողմէ։

Թաննուրինի հրապա-րակին վրայ տեղի ունե-ցաւ Սէէյր պատրիարքին ի պատիւ ծեռնարկ մը, որուն ընթացքին Սաատէ եպիսկոպոս շեշտեց, որ մարոնի պատրիարքու-թիւնը կոչ կ'ուղղէ բոլո-րին եւ կը պնդէ, որ պէտք է փակել աճցեալի սեւ էջերը եւ հաշտութեանց նախաձեռնել։

Ան նկատել տուաւ, որ Սէէյր պատրիարքին կեց-ւածքները կը շեշտեն, որ հարկ է անպայման կերտել մէկ եւ միացեալ Լիբանանը քրիստոնէայ - իսլամ ամրապնդուած հասակեցութեան։

Սաաաւթ-եպիսկոպոս ընդգծեց, որ մարոնի պատրիարքութիւնը կը փափաքի կերտել լիբա-նանեան պետութիւն մը, որ կը յարգէ լիբանանցի մարդը, ինչպէս նաեւ երկ-րին անկախութիւնն ու գերիշխանութիւնը։

Երեսփոխան Պութրոս Զարպ իր կարգին ողջու-նեց Սէէյր պատրիարքի Թաննուրին այցելու-թիւնը եւ նշեց, որ առանց մարոնի պատրիարքու-թեան զոհողութիւննե-րուն, Լիբանան միացեալ պետութիւն մը չէր ըլլար։

Ան մտահոգութիւն յայտնեց Լիբանանի քրիստոնեա երուսն բաժնուած ըլլալուն առն-չութեամբ, ինչպէս նաեւ ցաւ զգաց կարգ մը քրիս-տոնեաներու համար, որոնք այլեւս օրինակա-նութեան չեն հաւատար եւ այլոց գէնքերով հզօր կը զգան. ան աւելցուց, որ այս քրիստոնեաներն են, որոնք կ'ուզեն լու-սանցքայնացնել Պքեր-քէն եւ իրենք զիրենք պատրիարք կ'ուզեն դարձնել։

Հարպ ըսաւ, թէ Պքեր-քէի դէմ որեւէ չարիք Լի-բանանի, անոր պատ-մութեան եւ ամբողջ մա-րոնիներուն դէմ գոր-ծուած չարիք է։

Սէէյր պատրիարքը Թաննուրինի մէջ հիմ-նուած նոր եկեղեցւոյ

ԾԱՆՈՒՅՈՂՆԵՐՈՒ ՈՒՇԱԴՐՈՒԹԵԱՆ

«Ազդակ»ի մէջ ազ-գային կամ առեւտրա-կան ծանուցումներ հրատարակել փափա-քողներէն կը խնդրուի ծանուցումին բնագիրը ընթելնի գիրով (հաս-տատութեանց պարա-գային՝ նախընտրա-բար պաշտօնական թուղթի վրայ, եւ՝ հաս-տատուած՝ ներկայաց-նել «Ազդակ»ի ծանու-ցումներու գրասենեա-կը։

ԱԶԴԱԿ

ՆԱԽԱԳԱՀ ՍԼԷՅՄԱՆ . . .

Շարունակուած Ա. Էշէն

Պլոքին մաս կը կազմեն երեսփոխաններ Ուալիտ Ժոնալաթ, Աքրան Շեհայէպ, Անթուան Սաատ, Էլի Աոււն, Ալատտոնի Թըրրօ, Ղազի Արիտի, Ֆուատ Սաատ, Սոհանետ Զաժժար, Մարուան Զամատէ, Նաամէ Թոհմէ, Զանրի Զըլու եւ Ուալէ Ապու Ֆաուր։

- Երեսփոխան Միշել Աքր ժամը 14:00-ին։

- Զահլէն մեր սրտին մէջ երեսփոխանական պլոք ժամը 14:15-ին։

Պլոքին մաս կը կազմեն երեսփոխաններ Նիքոլա Ֆաթթուշ, Թոնի Ապու Խաթեր, Ասեմ Արաժի, Ժոզեֆ Սաալուհ, Օքապ Սաքըր եւ Էլի Մարունի։

- Լիբանանեան ուժերու երեսփոխանական պլոք ժամը 14:30-ին։

Պլոքին մաս կը կազմեն երեսփոխաններ Սթրիտա Ժահժահ, Անթուան Զահրա, Էլի Քէյրուզ, Ժորժ Ատ-ուան եւ Ֆարիտ Զապիպ։

- Փաղանգաւոր կուսակցութեան երեսփոխանա-կան պլոք ժամը 14:45-ին։

Պլոքին մաս կը կազմեն երեսփոխաններ Սամեր Սաատէ, Սամի Ժեմայէլ, Ֆատի Զապըր եւ Նետիմ Ժե-մայէլ։

Բ.- ԶՈՐԵՔՇԱԲԹԻ, 16 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 2009

- Լեռնալիբանանի միասնականութիւն երեսփոխա-նական պլոք ժամը 10:00-ին։

Պլոքին մաս կը կազմեն երեսփոխաններ Թալալ Արսլան, Ֆատի Աաուար, Նաժի Ղարիոս եւ Պիլալ Ֆարիաթ։

- Զղարթայի երեսփոխանական պլոք ժամը 10:15-ին։

Պլոքին մաս կը կազմեն երեսփոխաններ Սլէյման Ֆրեմժիէ, Էմիլ Ռահմէ, Ըսթֆեն Տուէյիի եւ Սելիմ Քա-րամ։

- Հայկական համախոհութիւն երեսփոխանական պլոք ժամը 10:30-ին։

Պլոքին մաս կը կազմեն երեսփոխաններ Ժան Օդա-սապեան, Սեպուհ Չալիաքեան, Սերժ Թուրսարգիս-եան եւ Շանթ Չինչինեան։

- Զօրակցութիւն երեսփոխանական պլոք ժամը 10:45-ին։

Պլոքին մաս կը կազմեն երեսփոխաններ Նեժիպ Միքաթի եւ Սիմետ Բարամէ։

- Պաաս կուսակցութեան երեսփոխանական պլոք ժամը 11:15-ին։

Պլոքին մաս կը կազմեն երեսփոխաններ Ասեմ Բանսօ եւ Բասեմ Հաշեմ։

- Ղովմի կուսակցութեան երեսփոխանական պլոք ժամը 11:35-ին։

Պլոքին մաս կը կազմեն երեսփոխաններ Սսաատ Զարտան եւ Մարուան Ֆարես։

- Ազգային միասնականութիւն երեսփոխանական պլոք ժամը 11:45-ին։

Պլոքին մաս կը կազմեն երեսփոխաններ Սոհամետ Սաֆատի եւ Բասեմ Ապտել Ազիզ։

- Հայկական երեսփոխանական պլոք ժամը 12:00-ին։

Պլոքին մաս կը կազմեն երեսփոխաններ Յակօբ Բազրատունի եւ Աթրիւր Նազարեան։

- Ժամաա Իսլամիկի երեսփոխան Իմատ Զուք ժա-մը 12:15-ին։

- Անկախ երեսփոխաններ. Թանմամ Սալամ ժամը 12:25-ին։

Պութրոս Զարպ ժամը 12:45-ին։

Ռոպեր Ղանեմ ժամը 12:55-ին։

Միշել Ֆարաոն ժամը 13:05-ին։

Սոհամետ Բապպարա ժամը 13:15-ին։

Տորի Շամուն ժամը 13:25-ին։

Ռոպեր Ֆատել ժամը 13:35-ին։

Նէյլա Թուէյմի ժամը 13:45-ին։

Ս. ԱԳՆԵՍ ՄԻՋՆԱԿԱՐԳ ՎԱՐԺԱՐԱՆ

2009-2010 տարեշրջանի արծանագրութիւն-ները կը շարունակուին երեքշաբթի 1 սեպտեմ-բերէն մինչեւ 30 սեպտեմբեր 2009, ամէն օր, առաւօտեան ժամը 9:00-էն 1:00, բացի շաբաթ եւ կիրակի օրերէն։
Նորեկ աշակերտները պարտին իրենց հետ բերել. - Նախորդ դպրոցի վիճակացոյցը եւ փո-խանցագիրը՝ վաւերացուած պետութենէն։ - Անձնաթուղթի կամ «Իխրաթ քայտ»ի լու-սապատեւը։ 5 լուսանկար եւ պատուաստի տետրակին լուսապատեւը (մանկապարտեզի աշակերտ-ներուն համար)։ Վերաքննութիւնները եւ նորեկ աշակերտնե-րու մուտքի քննութիւնները տեղի կ'ունենան չո-րեքշաբթի, 16 եւ հիկշաբթի, 17 սեպտեմբե-րին, առաւօտեան ժամը 9:00-ին։
ՎԵՐԱՍՈՒՏ - Հիկշաբթի, 1 հոկտեմբեր՝ Նախակրթա-րան եւ միջնակարգ (Առաջինէն մինչեւ 9-րդ՝ Պրեովէ) - Երեքշաբթի, 6 հոկտեմբեր՝ Մանկապարտեզ (Մանկամուրէն մինչեւ Ծաղկի դասարան) Մանկապարտեզ կ'ընդունուին երկու տարե-կանէն վեր փոքրիկները, պայմանաւ որ կարո-ղութիւն ունենան հասկնալու եւ հասկցուելու։
Բարի Վերամուտ
ՏՆՕՐԵՆՈՒԹԻՒՆ Ս. ԱԳՆԵՍ ՎԱՐԺԱՐԱՆԻ

MADY BOOK SHOP
ԲԱՅԱՌԻԿ ԶԵՂԶ
<i>* Իւրաքանչիւր նոր գիրքերու ցան-կին հետ, 10% զեղչ, կամ գիրքերու կողքաւորումը ձրի։</i>
<i>* 15% զեղչ, դպրոցական պայու-սակներու վրայ։</i>
MADY BOOK SHOP
Ժտէյտի - Սաժէս պողոտայ Հեռ։ 01-896038

ՍՐԲՈՑ ԶԱՌԱՍՆԻՑ ՄԱՆԿԱՆՑ
ԵԿԵՂԵՑԻՈՑ ՄԵԶ

ՀԱՆԴԻՍԱԽՈՐ Ս. ՊԱՏԱՐԱԳ՝ Ս. ԽԱՉԻ ՎԵՐԱՑՄԱՆ ՏՕՆԻՆ ԱՌԻԹՈՎ

Երեկ կիրակի, 13 սեպտեմբերին, Ս. Խաչի վերացման տոնին առիթով Ս. Քառասնից Մանկանց եկեղեցւոյ մէջ մատուցուեցաւ Ս. եւ անմահ պատարագ: Պատարագին համդիսապետեց եւ քարոզեց Լիբանանի հայոց թեմի առաջնորդ Գեղամ եպս. Խաչերեան:

Ան յայտնեց, որ եկեղեցին հաստատած է տօներ, որոնք եկեղեցւոյ եւ եկեղեցականին համար չեն, այլ հաւատացեալներու կեանքին եւ առօրեային կարելորդ մէկ մասը կը կազմեն: «Չկայ եկեղեցական հանդիսութիւն մը, որուն մէջ ուրախութիւն չըլլայ», հաստատեց առաջնորդ սրբազանը աւելցնելով, թէ որքան մենք քրիստոնէական հաւատքը կ'ապրինք եւ անոր կարելորդութեան կ'անդադառնանք. այնքան տեղ կ'ունենան տօները մեր կեանքին մէջ: Անդրադառնալով Ս. Խաչի վերացման տօնին ան պատմական ակնարկ մը նետեց եւ բացատրեց, թէ երբ 614 թուականին պարսից խոսրով թագաւորը Երուսաղէմ գրաւեց, ի միջի այլոց իրեն հետ իբրեւ աւար տարաւ նաեւ Քրիստոսի խաչափայտը: Սրբազանը յայտնեց, թէ քրիստոնէական աշխարհը պարսից արքային դէմ արշաւանք կազմակերպեց խաչափայտը վերադարձնելու նպատակով, եւ յաջողեցաւ: Խաչի վերականգնումի տօնին իմաստը այս է, որ խաչափայտը վերադարձուեցաւ Երուսաղէմ:

«Խաչը քրիստոնէային պատիւն է», շեշտեց Գեղամ եպս. Խաչերեան եւ նշեց, թէ խաչը որ չարչարանք, ցաւ, տառապանք եւ մահ է իր արտաքին երևոյթին մէջ, փրկութեան ճամբայ եղաւ: «Եկեղեցին ներկայացուցիչն է Աստուծոյ խօսքին, Ս. Էոզիկին, Աստուծոյ փրկագործական առաքելութեան... Խաչի վերացման տօնը իր հոգեկան տօնակատարութեամբ անկախ հրաւեր մըն է տեսնելու եւ վերագտնելու ճշմարտութիւնը», եզրափակեց Գեղամ եպս. Խաչերեան:

Նոյն օրը, երեկոյեան ժամը 5:00-ին, դարձեալ Ս. Քառասնից Մանկանց եկեղեցւոյ մէջ տեղի ունեցաւ խաչի հանդիսաւոր Անդաստան եւ թափուր հանդիսապետութեամբ Գեղամ եպս. Խաչերեանին:

Իր քարոզին մէջ առաջնորդ սրբազանը յայտնեց, որ ամբողջ քրիստոնէական աշխարհին մէջ մեծ ցաւ եղաւ խաչին գերի տարուիլը, իսկ անոր ազատագրումը մեծ ուրախութիւն եւ հպարտութիւն եղաւ: Ան նկատել տուաւ, որ Ս. Խաչի առաջնորդութեամբ եւ Ռեհան ծաղիկի զարդարանքով թափօրը կը դառնայ ամբողջ եկեղեցւոյ ծայրամասերը օրհնելով արեւելքը, արեւմուտքը, հարաւը եւ հիւսիսը: «Այս արարողութիւնը մաս կազմած է տօնին իբրեւ ուրախութիւն, փառաբանութիւն, յարգանք Ս. Խաչին, որ զայն ունինք մեր կեանքին մէջ», շեշտեց Գեղամ եպս. Խաչերեան:

Ան յայտնեց, որ մեր եկեղեցական հայրերը արարողութիւններ հաստատած են ոչ միայն դպիրներու եւ եկեղեցականներու համար, այլեւ ժողովուրդին համար: Անդրադառնալով խաչի Անդաստանին առաջնորդ սրբազանը բացատրեց, որ անկախ խաչին նկատմամբ ամբողջ ժողովուրդին ունեցած յարգանքը, սերը արտայայտելու հրապարակային ուրախ առիթ մըն է, որուն ընթացքին խաչին առաջնորդութեամբ հոգեւոր երգերով, շարականներով թափօրը կը դառնայ: «Ս. Խաչը Քրիստոսն է, որ խաչի խորհրդանշիչով եւ ներկայութեամբ մեր կեանքները կը լեցնէ ու կը հարստացնէ, մեր կեանքներուն յոյս կու տայ եւ մեր աչքերը կը բանայ փրկութեան ճամբուն դէպի յաւիտենականութիւն», եզրափակեց առաջնորդ սրբազանը:

ՃՇԴՈՒՄ

«Ազդակ»ի շաբաթ օրուան երկրորդ էջով լոյս տեսած Ազունիէի Յայ ազգային բուժարանի գլխաւոր շէնքի վերանորոգուած Բ. յարկի բացումին վերաբերող թղթակցութեան լուսանկարներուն երրորդին բացատրութիւնը *Ներսէս Պաղտոյեան* փոխարէն պէտք է ըլլայ *խալետ Նաժմ*:

ԱԶԳԱՅԻՆ ԼԵՒՈՒՆ ԵՒ ՍՈՑԻԱԼ ԶԱՎՈՐԵԱՆ ՔՈՒԼԷՃ

info@sophiahagopian.com

store.sophiahagopian.com

sophiahagopian.com

youtube.com/sophiahagopian

2009-2010 տարեշրջանի վերամուտ՝ 1 Հոկտ. 2009-ին: 9րդ եւ 12-րդ դասարաններու վերամուտ՝ 15 Սեպտ. 2009-ին:

Արձանագրութիւնները 1 Սեպտ. 2009-էն սկսեալ, ամէն օր, բացի Շաբաթ օրերէն, առաւօտեան ժամը 9-12:

ՔՈՒԼԷՃԻՆ ՆԵՐՍ ԿԸ ԳՈՐԾԵՆ՝

- Պէտական Պաշտօնակի կենսաբանութեան եւ տնտեսագիտութեան բաժնիներ:
- Արուեստից ճիւղի (ԲՏ) վարչագիտութեան բաժին:

Ազգ. Լեւոն եւ Սոֆիա Զաւարեան Բոլնէ, Պարճ Համուտ
Հեռ: 01 28 26 18 - Հեռախոյ: 01 24 45 76

ԿԻՐԱԿՆՕՐԵԱՅ ԴՊՐՈՑՆԵՐՈՒ ԽՈՐՀՐԴԱԺՈՂՈՎ ՔԵՍԱԳԻՒ ՄԵԶ

Մեծի Տանն Կիլիկիոյ Արամ Ա. կաթողիկոսի հովանաւորութեամբ եւ կազմակերպութեամբ Յայ եկեղեցւոյ կիրակնօրեայ դպրոցներու վարիչ տնօրէնութեան, երեքշաբթի, 8, չորեքշաբթի, 9 եւ հինգշաբթի, 10 սեպտեմբեր 2009-ին, Քեսապի մէջ տեղի ունեցաւ Յայ եկեղեցւոյ կիրակնօրեայ դպրոցներու վերակազմակերպման եւ վերաշխուժացման խորհրդաժողովը:

«Ինճեճիկեան-Կիլիպենկեան մշակութային կեդրոն»ին մէջ տեղի ունեցած եռօրեայ սոյն խորհրդաժողովին իրենց մասնակցութիւնը բերին այս կալուածին մէջ մասնագիտութիւն ունեցող 25 անձեր, մասնակավարժներ, տեսուչներ, ուսուցիչներ Լիբանանի, Բերիոյ, Կիպրոսի, Թերմանի, Քուէլթի եւ Ծոցի երկիրներու թեմերէն: Խորհրդաժողովին իրենց մասնակցութիւնը բերին նաեւ Լիբանանի եւ Բերիոյ թեմի առաջնորդները Գեղամ եպս. Խաչերեան եւ Շահան եպս. Սարգիսեան: Խորհրդաժողովին իրենց գործօն մասնակցութիւնը բերին նաեւ կաթողիկոսարանի Քրիստոնէական դաստիարակութեան բաժանմունքի եւ Յայ եկեղեցւոյ կիրակնօրեայ դպրոցներու վարիչ տնօրէն հայր սուրբերը Թորգոմ արքյ. Տօնոյեան եւ Ղեւոնդ արքյ. Բենդեգեան:

Խորհրդաժողովը նպատակ ունէր միասնաբար քննել Կիրակնօրեայ դպրոցներու ներկայ կացութիւնը եւ նկատի ունենալով աշխարհի արդիականացման եւ զարգացման ընթացքը, նոր թափ ու շունչ տալ կիրակնօրեայ դպրոցներուն այժմեականացնելով անոնց դաստիարակչական գործունեութիւնը:

ՀԱՅ ԱՒԵՏԱՐԱՆԱԿԱՆ ԿԵԴՐՈՆԱԿԱՆ ԲԱՐՉՐԱԳՈՅՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆ

Կ'ուզենք ձեր ազնիւ ուշադրութեան յանձնել, թէ 2009-2010 տարեշրջանի արձանագրութիւնները սկսած են եւ կը շարունակուին երկուշաբթին ուրբաթ օրերը, առաւօտեան ժամը 8:30-էն մինչեւ կէսօրէ ետք ժամը 1:00:

Նորեկ աշակերտներն եւ խնդրուի դպրոց ներկայացնել՝

- ա.- Վերջին 2 տարուան վիճակագրոյց:
- բ.- Ինքնութեան թուղթի լուսապատճէն:
- գ.- Երկու նոր լուսանկար:
- դ.- Նախկին վարժարանէն աշակերտին պետական թիւը՝ վաւերացուած:

ՎԵՐԱՄՈՒՏ

ա.- Պաքալորեա՝ չորեքշաբթի, 16 սեպտեմբեր 2009

բ.- Երկրորդական, միջնակարգ եւ նախակրթարան՝ հինգշաբթի, 1 հոկտեմբեր 2009

գ.- Մանկապարտեզ՝ հինգշաբթի, 8 հոկտեմբեր 2009

ՏՆՕՐԵՆՈՒԹԻՒՆ

«ԹՈՉՆՈՑ ԲՈՅՆ»Ի ՎԵՐԱՄՈՒՏ

Տնօրէնութիւնս՝ կը ծանուցէ, թէ «Թռչնոց բոյն»ին դռները բաց են բոլոր երկկողմանի կամ միակողմանի որբ, անտէր, կարիքաւոր, երեխաներուն եւ պատանիներուն համար: Անոնք կրնան դիմել «Թռչնոց բոյն» որբանոցին տնօրէնութեան:

Կարիքաւորներ կրնան ներկայանալ անձամբ եւ դիմումնագիրով:

Դիմողէն կը պահանջուի՝

- 1.- Ինքնութեան թուղթի լուսապատճէն:
- 2.- Սկրտիքեան վկայագիր կամ ծննդեան վկայագիր:
- 3.- Նախկին վարժարանի պետական թիւը՝ վաւերացուած:
- 4.- Վերջին տարուան վիճակագրոյցը եւ վկայական:
- 5.- Լուսանկար (6 փոքր) եւ (1 մեծ):
- 6.- Իրավիճակի հաստատագիր՝ ծխատէր քահանայէն:
- 7.- Բժշկական իրավիճակի վկայագիր (արաբերէնով):
- 8.- Թաղապետն հաստատագիր:
- 9.- Ամուսնալուծման պարագային (ծնողքին) դատարանի դատաւիճի (զաւկի խնամքը եւ հսկողութիւնը որո՞ւ յանձնուած է):
- 10.- Ընտանեկան նոր խախտակցուցակ (իւրաքանչէր առաւելագոյնը 90 օրուան):
- 11.- Տան լրիւ հասցէ եւ հեռաձայնի թիւ:

Ժպիւլի, Պարբունի եւ այլ շրջաններու համար «Թռչնոց բոյն»ի մանկապարտեզի վարժարանը բաց է բոլոր հայորդիներուն համար: Տնօրէնութիւն կը յայտարարէ, թէ 2009-2010 ուսումնական տարեշրջանի հին թէ նոր աշակերտներուն արձանագրութիւնները տեղի կ'ունենան երկուշաբթին ուրբաթ, ամէն օր առաւօտեան ժամը 8:00-4:00, իսկ շաբաթ օրերը՝ առաւօտեան ժամը 8:00-1:00:

Մեծ ուրախութեամբ բարի գալուստ կը մաղթենք արձանագրուած աշակերտներուն եւ կը խնդրենք «Թռչնոց բոյն» ներկայանալ երեքշաբթի, 15 սեպտեմբերին, առաւօտեան ժամը 10:00-ին:

«ԹՈՉՆՈՑ ԲՈՅՆ»Ի ՏՆՕՐԵՆՈՒԹԻՒՆ

ԻՆՉ ԿԸ ԳՐԵՆ ԼԻԲԱՆԱՆԵԱՆ ՕՐԱԹԵՐԹԵՐԸ

12 սեպտեմբերին լոյս տեսած լիբանանեան օրաթերթերը զխաւորաբար անդրադարձած են կառավարութեան կազմութեան յանձնառութիւնը ստանձնած վարչապետին ներկայացուցած հրաժարականէն ետք երկրին մէջ ստեղծուած կացութեան, նոր վարչապետի անուան շուրջ շրջան ընող տեղեկութիւններուն, ինչպէս նաեւ ընդդիմութեան եւ խորհրդարանական մեծամասնութեան կողմէ տեղի ունեցած զարգացումներուն նկատմամբ դրսեւորուած կեցուածքներուն:

Լիբանանեան օրաթերթերը դիտել տուած են, որ իւրաքանչիւր կողմ կառավարութեան կազմութեան ծախողութեան պատասխանատուն կը նկատէ միւս կողմը, ինչպէս նաեւ իւրաքանչիւր կը խօսի յառաջիկայ համգորուանի զարգացումներուն մասին՝ մեկնելով իր դիտարկելու եւ շահերէն:

ԼԻԲԱՆԱՆԵԱՆ ԿԵԱՆՔ

Լիբանանեան տարբեր օրաթերթեր, իրենց տեղեկութիւնները քաղելով իսրայէլեան պատկերասփիւռի կայանէն, կը գրեն, որ զինուորական աղբիւրներ յայտնած են, թէ հարաւային Լիբանանէն դէպի հիւսիսային Իսրայէլ արձակուած հրթիռներուն պատասխանատուները Ֆաթի Իսլամ շարժումի հետեւորդներն են «Պաղեստինեան այն կազմակերպութիւնը, որ Քալաւիյի հովանիին տակ կը գործէ», յայտնած են իսրայէլեան աղբիւրներ: Իսրայէլեան զինուորական աղբիւրներուն համաձայն, կազմակերպութիւնը վեց կամ ութ ժամ առաջ հրթիռները լարած էր արդէն, այլ պատճառով ալ կարելի չէ եղած մատօքօք որելէ զգուշացուլ կամ տեղեկութիւններու բացայայտում կատարել:

Միւս կողմէ, կը գրեն օրաթերթերը, իսրայէլեան պատկերասփիւռի առաջին կայանին համաձայն, այս հրթիռարձակումները թիւով վեցերորդն էին Իսրայէլի կողմէ Լիբանանի դէմ շղթայագերծուած պատերազմին արդիւնքը: Ըստ անոնց, իսրայէլացի զինուորականները իրենց ունեցած տեղեկութիւնները փոխանցած են լիբանանեան բանակին եւ ՖիհիլԷ-ի ուժերուն, ինչպէս նաեւ հաստատած են, որ Յրզապլա ոչ մէկ շահ ունի նման քայլերու դիմելով, մանաւանդ որ լիբանանեան ներքին կանցքը այսքան զգայուն հանգրուան մը կ'ապրի լիբանանեան կառավարութեան կազմութեան հետ առնչուած:

Ընթացաւարտ կառավարութեան մէջ աշխատանքի նախարար Սոհաւետ Ֆրնէշ յայտարարած է, որ ընդդիմութիւնը կը միտի ներքին կեանքը հանդարտ պահել եւ հարցերը յաւելեալ բարդացման չառաջնորդել: «Սաֆիր»ին հետ ունեցած իր զրոյցին ընթացքին ան դիտել տուած է, որ կառավարութեան մաս կազմելու գծով իրենց պահանջներուն մէջ նախանց պիտի չարժանագրուի, ինչպէս նաեւ նախանց պիտի չըլլայ բոլորին կողմէ համաձայնութեան արժանացած 15+10+5 տարազէն: Ան նաեւ դիտել տուած է, որ փորձառութեամբ ի յայտ եկաւ, որ առանձին իշխելու եւ մեծատիրութիւն հաստատելու երեւոյթները անպայման ծախողութեամբ պիտի աւարտին, եւ այլ միջոցներով կարելի պիտի չըլլայ ազգային միասնականութեան կառավարութիւն կազմել:

Ամերիկեան լատաւտեակ աղբիւրներ «Նա-հար» օրաթերթին յայտնած են, որ Միջին Արեւելքի հարցերով ամերիկացի պատուիրակը, որ շրջան պիտի այցելէ

արաբական-իսրայէլեան բանակցութիւններուն նոր թափ տալու նպատակով, կանգ պիտի առնէ նաեւ Պլոյթի մէջ: Թերթին համաձայն, անկէ առաջ Լիբանան պիտի այցելէ նաեւ լիբանանեան-սուրիական թղթածրարներու հետապնդման պատասխանատուն, որպէսզի նախապատրաստական աշխատանքները տեսնէ հանրապետութեան նախագահ Սիշել Սլէյմանի եւ ամերիկացի պատուիրակին միջեւ գումարուելիք միակ հանդիպումին:

Դիւանագիտական աղբիւրներ նշած են, որ Քաթարի վարչապետն ու ներքին գործոց նախարարը շէյխ Յամատ Պըն ժաւրը Պըն ժաւրը Ալ Թանիյի յառաջիկայ քանի մը օրերուն ընթացքին Սուրիա պիտի այցելէ, որպէսզի սուրիացի բարձրաստիճան պատասխանատուներուն, որոնց կարգին հիմնականօրէն նախագահ Պաշար կէ կարելիութիւնը քաթարական միջնորդութեամբ լիբանանեան կառավարական տազնապին լուծում մը գտնելու: Տոհայի համաձայնագիրին եւ քաթարական ջանքերուն լոյսին տակ Այս մակալ ունի անոնց հետ, այլ այս հրթիռարձակման առիթով կրնայ 11 սեպտեմբերի հաջեկէպէս կան արարքներուն ոգեկոչուել ըլլալ: Իսրայէլեան պատասխանատուները կը գրեն, որ Քալաւիյի համաշխարհային բքիջները ըլլան այս դէպքին ետին կանգնողները:

Ըստ անոնց, իսրայէլացի զինուորականները իրենց ունեցած տեղեկութիւնները փոխանցած են լիբանանեան բանակին եւ ՖիհիլԷ-ի ուժերուն, ինչպէս նաեւ հաստատած են, որ Յրզապլա ոչ մէկ շահ ունի նման քայլերու դիմելով, մանաւանդ որ լիբանանեան ներքին կանցքը այսքան զգայուն հանգրուան մը կ'ապրի լիբանանեան կառավարութեան կազմութեան հետ առնչուած:

Ընթացաւարտ կառավարութեան մէջ աշխատանքի նախարար Սոհաւետ Ֆրնէշ յայտարարած է, որ ընդդիմութիւնը կը միտի ներքին կեանքը հանդարտ պահել եւ հարցերը յաւելեալ բարդացման չառաջնորդել: «Սաֆիր»ին հետ ունեցած իր զրոյցին ընթացքին ան դիտել տուած է, որ կառավարութեան մաս կազմելու գծով իրենց պահանջներուն մէջ նախանց պիտի չարժանագրուի, ինչպէս նաեւ նախանց պիտի չըլլայ բոլորին կողմէ համաձայնութեան արժանացած 15+10+5 տարազէն: Ան նաեւ դիտել տուած է, որ փորձառութեամբ ի յայտ եկաւ, որ առանձին իշխելու եւ մեծատիրութիւն հաստատելու երեւոյթները անպայման ծախողութեամբ պիտի աւարտին, եւ այլ միջոցներով կարելի պիտի չըլլայ ազգային միասնականութեան կառավարութիւն կազմել:

ՍՈՒՐԵՆ ԽԱՆԱՄԻՐԵԱՆ
Ազգային Զուլէ (Ֆաւար)
Հեռաձայն: 01/891545

2009-2010
ուսումնական տարեշրջան

●Արձագանգելով «Արցախ ֆոնտ»ի՝ «Նոր կեանք, նոր յոյս» ծրագիրի կոչին՝

Վիզէն Թնճուկեան (Փարիզ) 600 ան. տոլար
Օհան Խորշուտեան 60,000 Լ. ռ.
Էլի Ճենանեան 60,000 Լ. ռ.
Փոլ Չափարեան 60,000 Լ. ռ.

●Արձանագրութիւններ
Ամէն օր առաւօտեան ժամը՝ 8:30-էն կէսօրուան ժամը 1:00. բացի Շաբաթ օրերէն:

●Վերաքննութիւններ
-Չորեքշաբթի, 23 Սեպտեմբեր 2009՝ լեզուներ:
-Հինգշաբթի, 24 Սեպտեմբեր 2009՝ թուաբանութիւն եւ գիտական նիւթեր:

●Վերափոխ
-Միջնակարգի Թ. դասարան
Չորեքշաբթի, 23 Սեպտեմբեր 2009-ին.
-Միջնակարգի Է. Ը. եւ Նախակրթարանի Ե. եւ Զ. դասարաններ՝ Հինգշաբթի, 1 Հոկտեմբեր 2009-ին.
-Նախակրթարանի Ա.Բ.Գ. եւ Դ. դասարաններ՝ Ուրբաթ 2 Հոկտեմբեր 2009-ին.
-Մանկապարտեզի Կոկոն եւ Ծաղիկ դասարաններ՝ Երկուշաբթի, 5 Հոկտեմբեր 2009-ին.
-Մանկապարտեզի Բողոք դասարան՝ Չորեքշաբթի, 7 Հոկտեմբեր 2009-ին:

Աշակերտները կ'ընդունինք
վերանորոգուած եւ
բարեզարդուած, ջեռուցման
եւ մանկավարժական արդի
սարքերով օժտուած
դասարաններու մէջ:

«ՖՈՒԹՊՈԼԱՅԻՆ ԴԻԻԱՆԱԳԻՏՈՒԹԻՒՆԸ» ՀԱՅԱՏԱՆԸ ԲԱԺԱՆԵԼ Է ԵՐԿՈՒ ՄԱՍԻ ՈԳԵՒՈՐՈՒԾ ԶԵՆ ՆԱԸԻ ՄՈՍԿՈՒԱՅՈՒՄ ՈՒ ՊՈԼՍՈՒՄ

Օգոստոսի 31-ին հրապարակուած արժանագրութիւնները ոչ միանշանակ զնահատականի են արժանանում Հայաստանում եւ սփիւռքում: Գրեթէ բոլորի համար պարզ է, բնական ու անվիճելի, որ երկու հարեւան երկրները պէտք է յաղթահարեն անցեալի ծանր բեռը, թուրքիան պէտք է վերջ տայ շրջափակմանը եւ հաստատւեն բնականոն յարաբերութիւններ: Սակայն շատերի համար պարզութիւն չկայ մէկ այլ հարցում՝ թուրքիայի «բարեացակամութիւնը» Հայաստանի նկատմամբ ինչո՞ւ է պայմանաւորուած եւ արդեօք դրա դիմաց Հայաստանը եւ հայ ժողովուրդը թանկ զին պիտի վճարեն: Եթէ այո, ապա ո՞րն է այդ զինը:

Սփիւռքեան կուսակցութիւններն ու կառոյցները տարբեր կերպ են արծագանգել: Բոլոր աւանդական երեք կուսակցութիւնները՝ ԴՅԴ, ՌԱԿ եւ ՍԴՀԿ, անընդունելի են համարել այդ արժանագրութիւնների վաւերացումը այն տեսքով, որով ներկայացուել է մամուլում: Ամենաանհաշտը ԴՅԴ-ն է: Այսօրուայ դրութեամբ այդ արժանագրութիւնները հրապարակաւ պաշտպանել են միայն Ամերիկայի հայկական համագումարը եւ Հայ բարեգործական ընդհանուր միութիւնը:

Հայաստանից դուրս ամենամեծ սփիւռքը Ռուսաստանում է: «**Ռուս-հայկական համագործակցութեան**» նախագահ **Եուրի Նաւոյեանը** հեռախօսով Մոսկուայից ասաց, որ Ռուսաստանի հայերը առաւել բացասաբար են վերաբերում հրապարակուած արժանագրութիւններում նուագագոյնը երկու նախապայմանի առկայութեանը: «Փաստօրէն, Հայաստան-Թուրքիա սահմանը տէ **ժիւրէ** վաւերացում է, երկրորդի՝ հայկական կողմից Ցեղասպանութեան մասին չի խօսւում, դրա փոխարէն արժարծում է, քողարկուած ձեւով, պատմաբանների յանձնախմբի ստեղծումը, այսինքն Ցեղասպանութեան անվիճելի փաստը բննարկման նիւթ է դառնում», տարակտեանք նա:

Նաւոյեանը ընդունեց, որ ռուսահայութիւն կամ մոսկուահայութիւն ասուածը շատ բազմատարր եւ բազմաշերտ զանգուած է, բայց ընդգծեց, որ ազգային հարցերում կայ ընդհանրական մի սահման, որոնք բոլորի համար ընկալելի են: Նա չբացառեց, որ առաջիկայում Մոսկուայում եւ Ռուսաստանի հայաշատ այլ քաղաքներում կը կազմակերպուեն ձեռնարկներ ընդդէմ ստորագրուած արժանագրութիւնների վաւերացման:

«**Ռուսաստանի հայերի միութեան**» նախագահ Արա Աբրահամեանը ասաց, որ հայ-թուրքական երկխօսութեանը վերաբերում է դրական, բայց երկխօսութիւնը պէտք է լինի միակողմանի շահով: Աբրահամեանն ասաց, որ միութիւնը իր կառոյցների ներսում անց է կացնում բննարկումներ եւ ընդհանուր առմամբ կողմ են երկխօսութեանը, «բայց կայ մի բայց»՝ Հայաստանի անվտանգութեան հարցերը Ցեղասպանութիւն, Ղարաբաղ, հայ-թուրքական սահման, պէտք չէ դառնաւ զիջման առարկայ»:

«Հարց առաջին. սահմանների բացումը լաւ է, թէ՛ վատ: Տնտեսական առումով կարծում ենք, որ լաւ է: Բայց մենք դէմ ենք սահմանների բացմանը, եթէ դրանով վերաջակէտ է դրւում մեր պահանջներին: Դա նշանակում է, որ մենք վերջնակաւօրէն համակերպւում ենք այն սահմանների հետ, որ կայ: Մենք հաւատում ենք, որ արդարութիւնը կը յաղթանակի. եւ մենք կը ստանանք Արեւմուտքեան Հայաստանի մեր հողերը: Այս հարցում կարծիքները միասնական չեն, այդ հարցը մեզ համար մնում է բաց», ասաց Աբրահամեանը Մոսկուայից:

«Երկրորդ. Ղարաբաղի հարց: Ասում են, որ թուրքերը ղարաբաղեան հարցը հանել են օրակարգից: Ես դա կարող եմ դրական համարել, բայց եթէ հանել են, ապա այդ հարցը ո՞ր մնաց: Ես կ'ուզեի, որ այդ հարցը մնար, եւ մենք իմանայինք մեր գլխին զալիքը, քան թէ հանել են ու հիմա ամորոշ է: Եթէ փաստաթղթում չկայ նման կէտ, ապա դա չի նշանակւում, որ Թուրքիան իր նախկին կեցուածքից հրաժարուել է: Այստեղ էլ լրիւ անորոշութիւն է»:

«Երրորդ. Ցեղասպանութեան հարց: Գորբաչովի ժամանակից է դա գալիս, եթէ ուզում ես գործը թաղել, պէտք է յանձնաժողով ստեղծես: Ենթադնծաժողովի ստեղծումով օրինակամացւում ենք Ցեղասպանութեան ճանաչման յետաձգումը: Մինչեւ հիմա գոռում -գոչում էինք երկրներ, եկէք ընդունէք, հիմա նոյն Սիացեալ Նահանգները կ'ասեն՝ յանձնաժողով էք ստեղծել, ուսումնասիրում էք, էլ ի՞նչ էք ուզում մեզանից», եզրափակեց Աբրահամեանը, յատուկ ընդգծելով, որ ողջունում է նախագահ Սարգսեանի հայ-թուրքական յարաբերութիւնները կարգաւորելու ջանքերը:

Հայաստան-Թուրքիա յարաբերութիւնների ամենազգայունը վերաբերում են պոլսահայերը, որոնք թիկը, տարբեր հաշուումներով, 60-80 հազար է: Թուրքիայում բնակուող հայերը միշտ էլ ձգտւել են, որպէսզի հայ-թուրքական յարաբերութիւնները կարգաւորուեն, որովհետեւ նրանց համար դա վերացական հասկացութիւն չէ: Նրանք ապրում են մի երկրում, քաղաքացիներն են Թուրքիայի, որը մեծ հաշուով Հայաստանը համարում է թշնամի պետութիւն:

Ռուպերթ Հատտեճեանը Պոլսում լոյս տեսնող «Մարմարա» հայկական օրաթերթի խմբագիր է: Նա ընդունում է, որ օգոստոսի 31-ի փաստաթղթերով եւս մէկ քայլ կատարուեց հայ-թուրքական յարաբերութիւնների կարգաւորման գործում: «Բայց հակասական յայտարարութիւններ են շարուեակում հնչել, միշտ էլ նախապայմանների մասին է խօսւում: Ես անձնապէս խանդավառ չեմ, որ մօտ մամակներում Հայաստան-Թուրքիա երկկողմ, պէտք է ասել երեք երկրների միջեւ (Թուրքիա-Հայաստան-Ազրպէյճան) համաձայնութիւնը կը կայանայ: Բայց այսքանով հանդերձ, ես առաջընթաց եմ համարում, որովհետեւ հանրային կարծիքի մօտ լաւ տպավորութիւն է ստեղծւում: Հայաստանի եւ Թուրքիայի միջեւ իրական մերժեցման համար տակաւին պէտք է սպասել», հեռախօսով ասաց Հատտեճեան իր խմբագրատնից:

«Թուրքիա-Ազրպէյճան եղբայրական յարաբերութիւնները չեն փոխւել, չեն էլ կարող փոխւել, որովհետեւ զանազան արգելքներ կան, հանրային կարծիքը շատ խոշոր ճնշում ունի: Ամէն անգամ, որ Հայաստանի հետ մերժեցման մասին կը խօսուի, նախադասութեան վերջում շեշտւում է Ազրպէյճանին չվշտացնելու խնդիր: Մենք անէն մանրամասներ չգիտենք բանակցութիւններից, բայց Թուրքիան ունի իր կարծիւր զծերը, որոնցից անդին չի կարող անցնել: Հայաստանն էլ ունի իր կարմիր զծերը: Այդ կարմիր զծերի պայմաններում երկու երկրները որքա՞ն կարող են իրար մօտենալ ժամանակը պիտի ցոյց տայ, բայց կարծում եմ, որ դեռ պէտք է սպասենք», աւելացրեց նա:

Հատտեճեանը ասաց, որ չի կարելի ասել, թէ պոլսահայութեան շրջանում կայ խանդավառութիւն, բայց մաղթամք կայ: «Թուրքիայի բոլոր հայերը կը մաղթեն, որ սահմանը բացուի, յարաբերութիւններ հաստատուեն, մշակութային կապեր փոխանակուեն, որովհետեւ մենք Հայաստանի մշակոյթից օգուտուին կարիքը ունենք»:

Թուրքերէն-հայերէն «Ակօս» շաբաթաթերթի հայկական բաժնի խմբագիր **Սարգիս Սերովբեանը** իր կարծիքը փոխանցեց ելեկտրոնային փաստով:

Հարցին թէ ինչպիսի՝ տրամադրութիւն է տիրում պոլսահայութեան շրջանում կապուած հայ-թուրքական վերջին զարգացումներին հետ, մասնաւորապէս օգոստոսի 31-ի հրապարակուած փաստաթղթերի լոյսի ներքոյ. նա պատասխանեց. «Պոլսահայութիւնը այլեւս զգուեցաւ Հայաստանի եւ Թուրքիոյ յարաբերութիւններու որեւէ ձեւով չհաստատուելու պատճառով. եւ յոյսեր էլ չի տածեր այդ ուղղութեամբ»:

Նա յորոշեաւ էր եւ յուսահատ հայ-թուրքական սահմանների բաց-

ման հարցում: Սերովբեանը միակ դրական բանը, որ տեսնում է այս մէկ տարուայ «ֆուլպուլային դիւանագիտութեան» ընթացքում, Թուրքիայի մի շատ փոքր հատուածի մտաւորական մի նեղ հատւածի դրական վերաբերմունքն է հայութեան եւ Հայաստանի նկատմամբ:

Օգոստոսի 31-ին հրապարակուած արժանագրութիւնները հայաստանեան լրատուամիջոցներին դրել են բարդ, հակասական վիճակի մէջ: Եթէ նախորդ տասը տարիներին (երբ Ռուպերթ Քոչարեանը Հայոց ցեղասպանութեան հարցը բերել էր արտաքին քաղաքականութեան օրակարգ) լրատուամիջոցների մեծ մասը իրականացնում էր հակաթրքական քարոզչութիւն, ապա այսօր այդ նոյն լրատւամիջոցները քարոզում են հայ-թուրքական երկխօսութիւն: Այս կտրուկ փոփոխութեան պատճառը լրատուամիջոցների նախագահական նստավայրից ուղղակիօրէն կառավարուելու դառը իրականութիւնն է հաստատում:

Եթէ նախկինում Հայաստանի լրատուական դաշտը ընդդիմադիր կամ իշխանաւէտ էր բնորոշւում ներքաղաքական. ներկուսակցական պայքարի խորապատկերին, ապա այսօր հայ-թուրքական յարաբերութիւններն են գծում այդ ջրբաժանը: Հայաստանեան լրատւամիջոցները չափից դուրս քաղաքականացուած են, եւ նրանցում չկայ կամ գրեթէ չկայ շարքային քաղաքացին: Ինչպէս ներքաղաքաւան հարցերում են լրատուամիջոցները վերածուել պարզ, երբեմն՝ զոեհիկ քարոզչամիջոցների, այնպէս էլ նոյնը տեղի է ունենում հայ-թուրքական յարաբերութիւնները լուսաբանելու հարցում:

Արմինէ Օհանեանը «Հրապարակ» օրաթերթի գլխաւոր խմբագիրն է: Նա այն քիչ խմբագիրներից է, որ քայ-թուրքական յարաբերութիւններին վերաբերում է ոչ կուսակցական շահերի տեսանկիւնից եւ դրանց կարգաւորումը կարեւորել է նաեւ նախկինում, երբ Հայաստանում առաւել տարածւում էր գտել եւ իշխանութիւնների կողմից հաւանութիւն էր ստանում «թուրքը մնում է թուրք» պարզունակ ձեւակերպումը: «Մեր թերթը դրական է վերաբերւում նախատորաջարկել արժանագրութիւններին: Ես դրանք մէջ երկրի բնականոն զարգացման, առաջընթացի հնարաւորութիւններ եմ տեսնում: Հարեւանների հետ բաց սահման, առեւտուր, բարիդրացիական յարաբերութիւններ, փոխադարձ զբօսաշրջութիւն ունենալը բնական է, հակառակը ոչ: Ի վերջոյ, դարերի թշնամութիւնը աւելի մեծ վնասներ է պատճառում, քան Ցեղասպանութեան փաստը չճանաչելը», ասում է նա:

Տիկին Օհանեանը կարծում է, որ Ցեղասպանութեան փաստի ճանաչումը եւս պէտք է կատարուի յարաբերութիւնների բնականոնացման, թշնամանքի յաղթահարման ճանապարհով: Հարցին արդեօք Հայաստանը թանկ զին չի՞ վճարում յանուն հայ-թուրքական յարաբերութիւնների բարելաւման, Օհանեանը ասաց. «Եթէ խօսքը այդ չարաբաստիկ ենթայանձնաժողովի մասին է, ապա ես այդտեղ մեծ վտանգներ չեմ տեսնում: Եթէ խօսքը ԼԴՀ յարակից տարածքները վերադարձնելու մասին է. ես կարծում եմ՝ դրանք ստիպւում պէտք է լինենք վաղ թէ ուշ վերադարձնել անկախ հայ-թուրքական յարաբերութիւնների»:

«**Երկրի Մետիա**» հեղուստարնկերութիւնը իր ամենօրեայ ծրագրերով փորձում է Հայաստանի քաղաքագիտւորին հասցնել. որ հայ-թուրքական յարաբերութիւններ հաստատելու նման ուղին թխում է բացառապէս Թուրքիայի շահերից: Նեոուստրնկերութեան լրատուական- քաղաքական հաղորդումների տնօրէն Գեղամ Մանուկեանը կարծում է, արդէն որ Թուրքիան ստացաւ շատ աւելին. քան կարելի էր սպասել:

«Թուրքիայի կողմից Հայաստանի շրջափակման մասին շուրջ 16 տարի միջազգային հանրութեան ուշադրութիւնը բեւեռելուց, Հայաստանի ապաշրջափակման պահանջով բազում յայտարարութիւններից յետոյ, այսօր արդէն արժանազուում է, որ **երկու երկրներն են բազում սահմանը**, ինչը մաքրում է Թուրքիայի վրայից շրջափակողի, հարեւանի հետ թշնամական կեցուածք ունեցողի պիտակը», ասում է նա:

Մանուկեանը կարծում է, որ արժանագրութիւնները վաւերացուելու դէպքում Թուրքիան ստանում է իր առաջադրած երեք նախապայմանների կատարումը սահմանների եւ նրանց անխախտելիութեան պաշտօնական ճանաչում եւ դեռ աւելին՝ **երկկողմ յանձնաւորութիւնների վերահաստատում** (Կարսի պայմանագրի ճանաչման նախապայման), այլ երկրների սահմանների եւ տարածքային ամբողջականութեան ճանաչում, միաժամանակ ոչ մի խօսք ազգերի ինքնորոշման մասին (Ղարաբաղեան հարցի նախապայման) եւ երրորդ՝ պատմական հարթութեան հարցերով ենթայանձնաժողովի ձեւաւորում՝ երկու ժողովուրդների միջեւ փոխվստահութեան վերականգնմանն ուղղուած երկխօսութեան իրականացում, այդ թւում պատմական փաստաթղթերի եւ արխիւների **անկողմնակալ գիտական ուսումնասիրութեան** (մինչ այդ կողմնակալ էր-Գ. Մ.) միջոցով գոյութիւն ունեցող խնդիրների յստակեցման ու առաջարկներ ձեւակերպման համար»:

«**Ազգ**» օրաթերթի գլխաւոր խմբագիր **Յակոբ Աւետիքեանը** համոզուած է տազնապէլ պէտք չէ, ոչ էլ ոգեւորուել, քանի որ սառը, կշռդաւտ մօտեցումների պահին է: Աւելին. նրա խօսքերով՝ պահը պատմական է, քանի որ Թուրքիան «պատրաստակամութիւն է յայտնում դիւանագիտական յարաբերութիւններ հաստատել Հայաստանի հետ, վերաբացել իր սահմանը մեր երկրի հետ եւ իր մասով, փաստօրէն, վերացնելու շրջափակումը նմանօրինակ քայլի մղելով Ազրպէյճանին»:

Նա այն քիչ հայերից է, որ դեռ 1976-ին Լիբանանից հաղորդալիւն Հայաստան գալու համար անցել է թուրք-հայկական սահմանով Կարս- Մխուրեան գնացքով վճարելով 12 տոլար: Աւետիքեանը ասում է, որ այդ գնացքից հայերը գրեթէ չէին օգտւում, Պաքու գնացող թուրքերն էին օգտւում: Սահմանի բացման դէպքում, նրա կարծիքով, «Հայաստանը միանգամից ստանում է տնտեսական զարգացման լայն հնարաւորութիւններ»:

Աւետիքեանը նշում է, որ բաց սահմանները նշանակում են օգուտներ քաղել հաղորդակցութեան ուղիներինց, ուժանիւթի տեղափոխման նոր հնարաւորութիւններ ու բեռնափոխադրումներ, թեթեւնում է ռուսական ռազմական ներկայութեան բեռը, վերանում մեր կախուածութիւնը վրացական տնտեսական ու քաղաքական քմահաճոյքներից, ստեղծւում են տնտեսութիւնը բազմակողմանիացնելու լայն հնարաւորութիւններ:

Սակայն արժանագրութիւնները, իրենց ներկայ վիճակում, ըստ Աւետիքեանի, պարունակում են նաեւ «խիստ վտանգաւոր, տարողունակ զիջումներ ճակատագրական հետեւանքներով յղի»:

«Հոգեբանական եւ մինչեւ օրս վարումը ազգային քաղաքականութեան տեսակէտից ծանրագոյն հարուածը հասնելու է Հայ դատին: Այս համաձայնագրով Թուրքիան, փաստօրէն, ստիպւում է մեր ժողովրդին հրաժարուելու մեր Մեծ երազի հետապնդումից եւ, առնուազմ, խորը ճեղքեր բացում հայրենական եւ սփիւռքահայ մեր որոշ հատուածների միջեւ, ժողովրդի ու պետական իշխանութիւնների միջեւ», ասում է նա:

ԹԱԹՈՒԼ ՅԱՎՈՐԵԱՆ

ՏԱՐԵԿԱՆ ԲԱՆԱԿՈՒՄ

«ՈՎ ԲԱՆԱԿՈՒՄ ԴՈՒՆ ԵՍ ՄԵՐ ԻՏԵԱԼԸ ՈՎ ԲԱՆԱԿՈՒՄ ԻՆՉ ԱՆՈՒՇ ԱՆՈՒՆ»

ՀՄԸՄ Պոլոճ Համուտ մասնաճիւղի 2008-2009 տարեշրջանի բանակումը տեղի ունեցաւ 9-16 օգոստոսին, Շուֆի Տէյր Ալամար շրջանին մէջ, մասնակցութեամբ մասնաճիւղի 190 քոյր եղբայրներու:

Կիրակի, 9 օգոստոսի առաւօտեան ժամ 7:00-ին երեք մեծ **պասեր** ուղղուեցան դէպի բանակավայր՝ փոխադրելով արի-արեւուշները, երեց պարմանուհիները եւ խմբապետական կազմը. ընկերակցութեամբ մասնաճիւղի սկաուտական խորհուրդի անդամներուն: Հագիւ բանակավայր հասած. սկաուտները մեծ թափով սկսան գործի՝ գոյքերը բանակավայր փոխադրելով, վրաններ լարելով, իրիկուկէ արդէն իսկ սկսած էին իրենց ձեռային աշխատանքներուն:

Հինգշաբթի, 13 օգոստոսին, գայլիկները եւ արծիկները ուղղուեցան բանակավայր եւ տեղաւորուեցան արդէն իսկ իրենց համար պատրաստուած վրաններուն մէջ, ապա մասնակցեցան խարուկահանդեսի յատկացուած փորձերուն իրենց լաւագոյնը ներկայացնելու միտումով. իսկ շաբաթ, 15 օգոստոսին մոկլիները միացան անոնց՝ մասնակցելու խարուկահանդեսին:

Ամբողջ շաբթուան ընթացքին մասնաճիւղի

սկաուտները կիրարկեցին զուտ սկաուտական աշխատանք՝ ամբողջ տարուան ընթացքին իրենց ստացած գիտելիքները գործնադրելով, բանակավայրը միշտ խանդավառելով. յարատեւ աշխատանքով, զանազան կանչերով, երգերով. պարերով ու խաղուկահանդեսի պատրաստութեան մնայուն փորձերով:

Զորեքշաբթի օր երեց-պարմանուհի փաղանգները արշաւով ուղղուեցան Ասր Մուսա, ուր ծանօթացան պալատի պատմութեան:

Հինգշաբթի մասնաճիւղի սկաուտական բոլոր կազմը ուղղուեցաւ Պէյթ Էտտին եւ ծանօթացան պալատի պատմութեան:

Մէկ շաբթուան տըխջան աշխատանքը արժեւորեցաւ փակման խարուկահանդեսին ընթացքին ներկայացուած զանազան կենդանի պատկերներով, պարերով, կանչերով, **սքէչ**ներով, որոնք արժանացան ներկաներուն զնահատհանքին:

Բանակումի ընթացքին բանակավայրը այցելեցին ՀՄԸՄ-ի Շրջանային վարչութեան ներկայացուցիչը, Շրջանային սկաուտական խորհուրդը, Շրջանային խմբապետութիւնը:

Փակման արարողութեան ընթացքին մոկլի վոհմակի պալու Կասիա Գարամանուկեան ստացաւ ազելլայի աստիճան, արեւուշ խումբի վարիչ առաջնորդ Կասիա Դիմիճեան ստացաւ փոխ խմբապետուհիի աստիճան, պարմանուհի փաղանգի օգնական պատասխանատու Մարկիթ Պուտազան ստացաւ փոխ փաղանգապետուհիի աստիճան, Նաեւ Արիւ Ա. խումբը ստացաւ բանակումի լաւագոյն խումբի յուշանւերը: Կարգ մը քոյր եղբայրներ ստացան իրենց աշխատանքի զնահատականի վկայադիւերը:

Պաշտօնական փակման արարողութեան եւ ապա խարունկահանդեսին՝ մասնաճիւղի սկաուտներու կողքին ներկայ էին ՀՄԸՄ-ի Շրջանային վարչութեան ներկայացուցիչը, Շրջանային սկաուտական խորհուրդը, Շրջանային խմբապետութիւնը, մասնաճիւղի վարչութիւնը, Նախկին խմբապետները եւ մասնաճիւղի ծնողները. փակման արարողութեան ընթացքին վարչութեան անունով խօսք առաւ Պիանքա Չուլամեան-Ատուրեան, որ բարձր գնահատեց մասնաճիւղի սկաուտները, խմբապետական կազմը եւ Սկաուտական խորհուրդը իրենց տարած անսակարկ եւ անշահախնդիր աշխատանքին համար, որուն շնորհիւ կարելի եղաւ կայացնել բանակումը եւ խարուկահանդէսը:

Ապա մասնաճիւղի վարչութեան ատենապետ Հրայր Յերմանեան յուշանուէրներ յանձնեց մասնաճիւղի խմբապետ Սիրան Պետրոսեանի, Սկաուտական խորհուրդի ատենապետ Արթուր Չուլամեանին: Զնահատանքի նուէրներ տրուեցան Նաեւ Սկաուտական խորհուրդէն բանակումի խոհարարութիւնը ստանձնողներուն եւ մաս

Եւ 70-րդ օրը վարչապետ Աշանակուած Սաատ Զարիրի իր կառավարութեան կազմին պատկերացումը փոխանցեց հանրապետութեան նախագահ գօր. Միշել Սլէյմանին։

Լիբանանեան քաղաքական կեանքին մէջ իւրայատուկը այն է, թէ լիբանանեան ժողովրդավարութեան պարագային, անոր ներկան ուղղակիօրէն կապուած է անցեալին։ Լիբանանի պատմութեան մէջ նման հարց մը կրկնուած է, սակայն օրին երկրին սահմանադրութիւնը տարբեր եղած է։

Իրողութիւն կը մնայ սակայն այն, որ կառավարութեան կազմութիւնը հանրապետութեան նախագահն ու վարչապետը դէմ յանդիման բերած է, որովհետեւ նախագահը մերժած է վաւերացնել կառավարութեան կազմութեանց յանձնառութիւնը ստանձնած վարչապետին ներկայացուցած կազմը։ Ուրեմն 1974-ին եւս կառավարութեան կազմութեան շրջաբերականները անշատաբար հրատարակուած էին վարչապետին եւ նախագահին կողմէ։

3 հոկտեմբեր 1974-ին նախկին վարչապետ Սաէպ Սալամ Աշանակուած էր վարչապետ. իր Աշանակումէն միայն 18 օր ետք ան հրաժարեցաւ իր ստանձնած պարտականութենէն. երբ 21 հոկտեմբեր 1974-ին ներկայացուց կառավարութեան կազմի իր պատկերացումները, որոնք մերժուեցան հանրապետութեան նախագահին կողմէ։

Սալամ տարակարծութիւններ ունեցաւ հանրապետութեան նախագահ Սլէյման Ֆրենժիէի հետ. այդ տարակարծութիւնները հիմնականին մէջ կը վերաբերէին նախարարութիւնները բաժնելու շուրջ։ Սալամ ներկայացուցած էր երեք տարբեր պատկերացումներ, որոնց մէջ նախագահին զաւակը՝ Թոնի Ֆրենժիէ նկատի առնուած չէր իբրեւ հեռածայնային հաղորդակցութեան եւ նամակատան հարցերու նախարար, այլ խօսքով՝ այսօրուան հաղորդակցութեան միջոցներու նախարարութիւնը։

Հանրապետութեան նախագահը բարկացած եւ մերժած էր Սալամի ներկայացուցած երեք պատկերացումները։ Իր կարգին՝ Սալամ ընդգծած էր, որ ինք կը մերժէ Թոնի Ֆրենժիէի յանձնել այդ նախարարութիւնը եւ հրաժարած էր իր ստանձնած պաշտօնէն։

Սալամի հրաժարելէն երեք օր ետք նախագահ Ֆրենժիէ կառավարութիւնը կազմելու պատասխանատուութիւնը յանձնած էր նախկին վարչապետ Ռաշիտ Սոլիի, որ իր Աշանակումէն 8 օր ետք՝ 31 հոկտեմբերին ներկայացուցած էր կառավարութեան կազմ մը, որուն մէջ հեռածայնային հաղորդակցութեան եւ նամակատան հարցերու նախարարութիւնը յանձնուած էր Թոնի Ֆրենժիէի, որ 27 ապրիլ 1973-էն ի վեր նախկին վարչապետ Ամին Յաֆէզի կառավարութեան մէջ ստանձնած էր այդ նախարարութիւնը։

Արդարեւ, կարելի է վկայել եւ հաստատել, թէ լիբանանեան քաղաքական կեանքին մէջ շատ քիչ բան փոխուած է։

Սակայն Սաատ Զարիրիի կողմէ ներկայացուած կառավարական կազմը, որ կը կրէր իշխանամետ քաղաքական ուժերը գոհացնող յատկանիշներ եւ չափանիշներ, կտրականապէս եւ կանխաւ մերժուած էր ընդդիմադիր քաղաքական ուժերուն կողմէ։ Այս կը Աշանակէ նաեւ, թէ Զարիրիի ներկայացուցած կառավարութեան կազմը փշոտ դուռ մը բացած է յառաջիկայ հանգուստին համար. որուն ընթացքին պիտի ծնին նաեւ յաւելեալ տագնապներ՝ քաղաքական եւ սահմանադրական, որոնք իրենց կարգին պատճառ պիտի դառնան, որ կառավարութեան կազմութեան արգելակումը շարունակուի։ Քաղաքական եւ սահմանադրական այդ տագնապը ուղղակիօրէն կապուած է որոշ տուեալներու. որոնցմէ՝

ա) Աշանակուած վարչապետին կողմէ ներկայացուած կառավարութեան կազմին պատկերացումին տակ նախագահին ստորագրութիւնը պայման չէ. որովհետեւ ի վերջոյ անոնք երկուքով պիտի վաւերացնէն նստավարութիւնը եւ միասնաբար պիտի ստանձնէն անոր սահմանադրական միացեալ պատասխանատուութիւնը։ Մեկնելով այս իրականութենէ՝ հասկնալի կը դառնայ, որ թէ՛ վարչապետին եւ թէ՛ նախագահին իրաւունքն է վերապահ ըլլալ եւ չվաւերացնել կառավարութեան կազմը, երբ ան վարչապետին կողմէ կը ներկայացուի կամ երբ անոր շուրջ հանրապետութեան նախագահը փոփոխութիւններ կ'առաջարկէ։

Իսկ ինչպէս որ Աշանակուած վարչապետը սահմանադրութեամբ ճշգրուած յստակ ժամկետ մը չունի՝ կառավարութիւնը կազմելու, հանրապետութեան նախագահը իր կարգին ժամկետ մը չունի վարչապետին կազմած կառավարութիւնը վաւերացնելու կամ չվաւերացնելու. հետեւաբար, թէ՛ երկուքն ալ համաձայն չեն վաւերացնելու կառավարութիւնը, ապա կառավարութեան կազմութեան գործընթացը կը ձգձգուի, նկատի ունենալով, որ ո'չ նախագահը եւ ո'չ ալ վարչապետը կրնան իրարու տեսակէտ կամ կարծիք պարտադրել։

Անկախ այն իրականութենէն, որ նախագահ Սլէյման եւ հրաժարեալ վարչապետ Զարիրի ընդհանուր չափանիշներ, ինչպէս՝ ազգային միասնականութիւն, զօրակցութիւն, ներդաշնակութիւն, կայունութիւն, սահմանադրական իրաւունքներ եւ օրէնքներ, կը բաժնեն, սակայն պէտք է նաեւ նշել, որ անոնք տարբեր տեսակետներ եւ չափանիշներ ունին։ Նախագահ Սլէյման, իբրեւ համախոհական նախագահ, կ'ուզէ կառավարութիւն մը, որ երբեք չի վտանգեր երկրին սահմանադրութիւնը։

ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹԵԱՆ ՏԱԳՆԱԴ

ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹԵԱՆ ՆԱԽԱԳԱՀԸ ՔԸՐԱՅԹԵՄԻ ԵՒ ԸՆԴԴԻՄՈՒԹԵԱՆ ՄԻՋԵՒ

րութեան ոգին եւ այդ կառավարութեան մէջ քաղաքական հիմնական կողմ ներկայացնող ուժերու ներկայացուցչութիւնը զանց չ'առնէր։

Միւս կողմէ, վարչապետ Զարիրի կառչած կը մնայ այնպիսի կառավարութեան մը, որ կ'արտայայտէ երեսփոխանական ընտրութիւններուն արդիւնքները եւ հաւասարակշռութիւնը կը պահպանէ՝ հետեւելով խորհրդարանին մեծամասնութիւնը կազմող քաղաքական ուժերու տեսակետներուն։ Հետեւաբար, հակառակ նախագահ Սլէյմանի համախոհական ըլլալու իրականութեան, վարչապետը կողմնակալ է եւ չի կրնար անկողմնակալ կերպով շարունակել կառավարութեան կազմութեան գործընթացը, որովհետեւ ան տեւաբար նկատի կ'ունենայ իր զլխաւորած խորհրդարանի մեծամասնութեան շահերը, միշտ հաշուի առնելով, թէ ինք այդ մեծամասնութեան շնորհիւ է, որ վարչապետ Աշանակուած է։

Այս իրականութիւններուն վրայ հիմնուելով՝ կարելի չէ ըսել, թէ Զարիրի հարուած կը հասցնէ նախագահ Սլէյմանի համախոհական ըլլալու կացութեան, սակայն պէտք է ըսել, որ Զարիրի նախագահ Սլէյմանը դրաւ կողմ ըլլալու կացութեան մէջ. երբ անոր յանձնեց «ռումք»ի ուժգնութեան համազօր, պայթուցիկ կառավարական կազմ մը, որուն ընդդիմութիւնը ուղղակի իր մերժումը պիտի տար։ Այսինքն նախագահ Սլէյման կառավարական այդ կազմը վաւերացնելով կամ չվաւերացնելով՝ կողմ կը դառնար, որովհետեւ թէ՛ ան ստորագրէր Զարիրիի պատկերացումը, ուղղակի ճակատումի մէջ պիտի ըլլար ընդդիմութեան հետ, իսկ թէ՛ մերժէր. ընդդիմութեան բանեցուցած ճնշումներուն առջեւ ընկրկուած դուրս պիտի գաւ եւ անոր ի նպաստ յաւելեալ զիջումներ պիտի կատարէր։

բ) Երեսփոխան Սաատ Զարիրի կառավարութեան կազմութեան իր պատասխանատուութիւններուն մէջ շեշտեց, թէ ինք կառչած կը մնայ իր սահմանադրական իրաւունքներուն եւ գործեց այնպէս մը, որ այդ իրաւունքներուն շուրջ ընդդիմութեան կողմէ միջամտութիւններ չըլլան։ Սակայն Զարիրիի այս վարուելակերպին մէջ զլուխ գործոցը այն է, թէ ան Նոյնիսկ հանրապետութեան նախագահին միջամտութիւնը անտեսեց եւ ներկայացաւ այնպէս մը, որ ինքն է կառավարութիւնը կազմողը, իսկ նախագահ Սլէյման կրնայ այդ կազմը վաւերացնել կամ չվաւերացնել։ Այս մէկը նախընթաց մըն է, որովհետեւ նախկին վարչապետներէն ոչ ոք, Նոյնիսկ անոր հայրը՝ Ռաֆիք Զարիրի եւ սուրիական ուժերուն Լիբանանէն հեռացումէն ետք կազմուած կառավարութիւններուն մէջ, կարելի չէ եղած տեսնել, որ վարչապետ մը, պահելով հանդերձ կառավարութիւն կազմելու իր սահմանադրական իրաւունքները, ինքնազլուխ կը բաժնէ նախարարութիւնները եւ նախարարներուն անունները կը ճշդէ՝ առանց հանրապետութեան նախագահին հետ խորհրդակցելու։

գ) Սաատ Զարիրիի կողմէ ցուցաբերուած սահմանադրական իրաւունքներէն անշեղ մնալու այս կեցուածքը դրսեւորեց անոր նախանձախնդրութիւնը՝ սիւննի համայնքի իրաւունքներով եւ երկրին իշխանութեան մէջ անոնց գրաւած լաւ դիրքին։ Զարիրի նաեւ հրաժարելու զնով շեշտեց, թէ կառավարութիւնը կազմելու մասնագիտութիւնը կու գայ սահմանադրական իրաւունքներուն կառչած մնալու իր կեցուածքէն։

Հարկ է նշել նաեւ, որ նախագահ Սլէյման մնալուն կերպով բանակցութիւններ վարեց ընդդիմութեան հետ. ան երկխօսութիւնը ի գօրու պահեց, որպէսզի կարենայ սահմանադրական իր իրաւունքներն ու համախոհական դերակատարութիւնը իրարու պատշաճեցնել։ Այս պատճառով նախագահ Սլէյման մերժեց ստորագրել Սաատ Զարիրիի կազմած կառավարութեան նախագիծը, որովհետեւ, ըստ նախագահ Սլէյմանի մօտիկ աղբիւրներուն, այդ կառավարութիւնը ազգային միասնականութեան կառավարութիւն մը չէր ներկայացնէր։

Հանրապետութեան նախագահին թափած ծիգերը հիմնուած էին հետեւեալ տուեալներուն վրայ.

1) Հանրապետութեան նախագահը խուսափելու տեղ չունի. ան պէտք է վաւերացնէ կամ մերժէ ներկայացուած կառավարական կազմը, որովհետեւ այդ կազմը ուղղակիօրէն մաս կը կազմէ նախագահին իրաւասութիւններուն, ինչպէս նաեւ՝ սահմանադրութեան նկատմամբ յարգանք պարտադրելու իր պատասխանատուութեան եւ սահմանադրական հաստատութիւններուն աշխատանքին բնականոնացման։

Նախագահ Սլէյմանի մօտիկ աղբիւրներ յայտնեցին, որ ան կը փափաքի իր իրաւունքները օգտագործել այնպէս մը, որ ջանքերը ապարդիւն դուրս չգան, սակայն, միաժամանակ, աղբիւրները հաստատեցին, որ նախագահ Սլէյման նաեւ իր սահմանադրական իրաւունքը կը նկատէ Աշանակուած վարչապետին հետ գործել՝ նախարարներու անուններ ճշդելու եւ որոշ թեկնածուներ զանց առնելու առումով։

Թե՛ւ նախագահ Սլէյման այդ առիթը ստացաւ, սակայն, ըստ սահմանադրութեան, ան տակաւին կը վայելէ կառավարութեան կազմութեան պաշտօնական շրջաբերակա-

ՆԵՐԱՊԵՏՈՒԹԵԱՆ ԻՐԱՎԱՅԻՆ ԿԱՐԵՆՈՐԵՒՆԵՐԸ

նը վաւերացնելու իրաւունքը, ինչպէս որ Աշուած է սահմանադրութեան մէջ։

2) Նախագահ Սլէյմանի մօտեցումը այնպէս մը չէ, որ իր որոշումը առաջին, վերջին եւ անմիջական ընտրանքն է։ Անոր մօտիկները նկատել տուին, որ նախագահ Սլէյման այն նախագահներէն չէ, որ կառավարութեան կազմութեան յանձնառութիւնը ստանձնած վարչապետներուն աշխատանքը արգելակէ եւ զանոնք մղէ հրաժարելու. ընդհակառա՛կն, ան կառչած մնաց վարչապետ Զարիրիի եւ հասկացողութեամբ մօտեցաւ այն իրականութեան, թէ խորհրդարանին մեծամասնութիւնը անշեղ կը մնայ երեսփոխանական ընտրութիւններէ յաջող դուրս եկած ըլլալու իրողութեան։

Այս բոլորին կողքին, նախագահ Սլէյման շեշտեց նաեւ կառավարութեան կազմութեան ընդդիմութեան մասնակցութեան անհրաժեշտութիւնը։

Նախագահ Սլէյման երկխօսութիւնը կարելոր նկատեց ընդդիմութեան եւ իշխանամետ քաղաքական ուժերուն միջեւ, սակայն անոնց՝ վերոնշեալ քաղաքական երկու խմբաւորումներուն կողմէ լրջութիւն չցուցաբերուեցաւ՝ շինիչ եւ կառուցողական երկխօսութիւն մը կատարելու առումով, ինչ որ նախագահ Սլէյմանի համախոհական դերակատարութիւնը դժուարացուց եւ գրեթէ անկարելի դարձուց։ Հետեւաբար մեզի համար յստակ կը դառնայ, թէ նախագահ Սլէյմանին համախոհական դերակատարութիւնը Նոյնքան դժուար է, որքան՝ սահմանադրական իրաւունքներուն ենթարկուիլն ու կառավարութեան կազմութեան առումով յստակ եւ որոշիչ կեցւածք մը ճշդելը։

Հակառակ անոր որ վարչապետի պաշտօնը ստանձնած երեսփոխան Սաատ Զարիրի եւ ընդդիմադիր քաղաքական ուժերը ձեւացուցին, թէ իրենք կը ջանան փրկել կառավարութիւնը, սակայն անոնց տարակարծութիւնները գերազանցեցին անոնց համախոհական ծիգերը եւ ի վերջոյ ազգային միասնականութեան կառավարութեան կազմութեան գործընթացը ծախողեցաւ։ Երկուքին կողմէ իրենց պահանջներուն կառչած մնալու կեցուածքը երեսփոխան Ուալիտ ժումպլաթի կասկածները ամրապնդեց այն առումով, որ Լիբանանի կառավարական տանգապը ունի շրջանային խորք մը, որ ուղղակիօրէն կը խոչընդոտէ երկրին կառավարութեան կազմութիւնը։ Այս պատճառով ժումպլաթ լիբանանեան քաղաքական բոլոր ուժերուն միջեւ երկխօսութիւնը քաջալերեց ու դարձաւ անոր ջատագովը։ Կարգ մը աղբիւրներ նկատել տուին, որ ժումպլաթ Նոյնիսկ հարցուցած է ընդդիմութեան, թէ հաղորդակցութեան միջոցներու նախարարութիւնը, թէ՛ նախարար ժըպրան Պասիլի վստահուի. ընդդիմութիւնը կը գոհանա՞յ։ Նոյն աղբիւրները նշած էին, որ ժումպլաթ այդ հարցումին համար ստացած է անորոշ պատասխան մը։

3) Երկխօսութիւն կատարելու պատրաստակամութիւն յայտնելով հանդերձ, վարչապետ Զարիրի եւ ընդդիմադիր քաղաքական ուժերը խուսափեցան իրարու հետ լուրջ երկխօսութիւն կատարելէ սակայն անոնք ջանացին նաեւ, որ այդ

տարակարծութիւնները չվերածուին այնպիսի տագնապի մը եւ փորձանքի մը, որուն լուծումը անկարելի դառնայ։

Կառավարութիւն մը չկարենալ կազմելու եւ իրարու միջեւ անհամաձայնութիւնները լուրջ հարցի մը չվերածելու ծիրին մէջ կարելի է նշել հիմնական երկու երեւոյթներ։

Անոնցմէ առաջինը այն էր, թէ վարչապետ Զարիրի կառավարութեան կազմը ներկայացնելէն երեք օր ետք է, որ հրաժարած էր, սակայն կառավարութեան իր պատկերացումը ներկայացնելէն ետք Զարիրիի մօտիկ աղբիւրներ միայն ակնարկած էին անոր հրաժարականին հաւանականութեան եւ ոչ թէ ինք։ Միւս կողմէ, ընդդիմութիւնը որ ուղղակի մերժած էր ներկայացուած կառավարութեան կազմը, շեշտած էր, որ այդ մէկը ազգային միասնականութեան կառավարութեան կազմ մը չէ. եւ անդադար Զարիրիի հրաժարականը չէր պահանջէր։

Նախագահ Սլէյմանի մօտիկ աղբիւրներ յայտնեցին, որ ան մնալուն կապ մը հաստատած էր ընդդիմութեան հետ եւ անոր հետ իր կատարած բանակցութիւններուն մանրամասնութիւնները փոխանցած էր Սաատ Զարիրիի, որպէսզի կարելի ըլլայ որոշ լուծումի մը յանգիլ կառավարութեան կազմութեան գործընթացին մէջ, սակայն՝ ապարհիւն, որովհետեւ Զարիր հրաժարեցաւ, իսկ նախագահ Սլէյման ճշդեց վարչապետի Աշանակման երեսփոխանական պարտադիր խորհրդակցութիւններ, որոնք կը սկսին վաղը։

ՊԱՏՐԱՍՏԵՑ՝ ԸՐԾՈ ՊԱՆԵԱՆ
<i>Օգտագործուած աղբիւրներ «ԱնՊԱՐ» եւ «ԱՄԺՐ»</i>

«ԱԶԳԱԿ»Ի ՄԵՋ ԾԱՆՈՒՑՈՒՄԻ ՀՆՄԱՐ
Բոլորի անունը, որոնք կը փափաքեն «Ազգակ»ի մէջ որեւէ ծանուցում հրատարակել, պէտք է բնագիր խմբագրատուն՝ ծանուցումներու բաժանմունք հասցնեն հրատարակման թուականէն առնուագն օր մը առաջ, ՄԻՆՉԵՒ ԵՐԵՎԱՅԻՆԻ ԺԱՄԸ 5:00: ՄԱՀԱՂԻՆԵՐԸ բացառութիւն են։ Մահազղ կ'ընդունուի մինչև ուշ գիշեր, այնքան ատեն որ զայն հրատարակելու հնարաւորութիւն կայ։

galerie

PIERROT

Specialiste de Meubles D'enfants de 0 à 20 ans

galerie

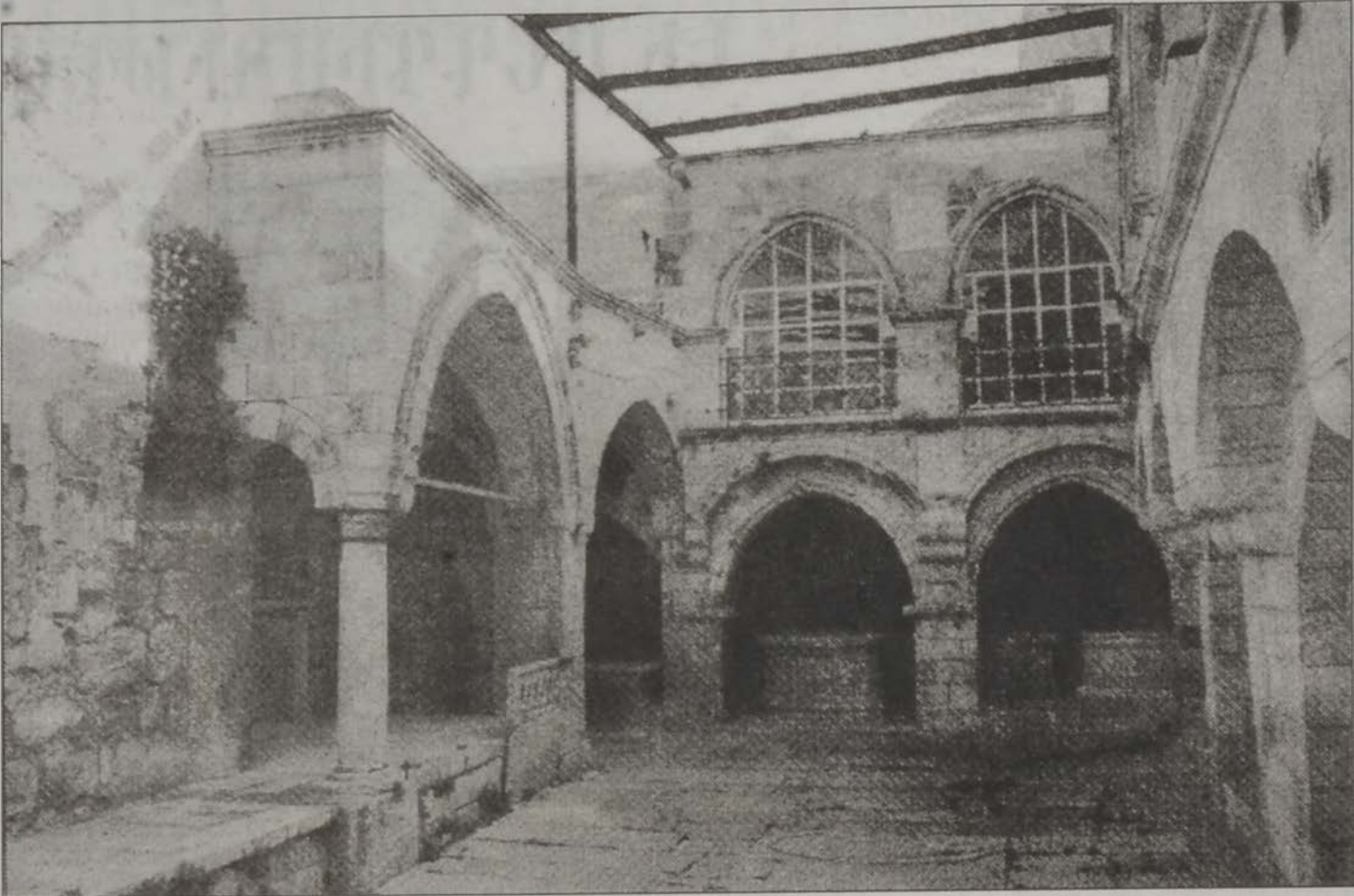
PIERROT

Liste de Naissance et de Baptême

Autostrade Jal-el-Dib - Tel : 04 / 713233 - 03 / 701607

«ԳԱԼՈՒՄՏ ԿԻՒԼՊԵՆԿԵԱՆ» ՄԱՏԵՆԱԴԱՐԱՆԻ

Բ. ՄԻԶԱԶԳԱՅԻՆ ՀԱՄԱԳՈՒՄԱՐ

մեմլուքեան շրջանին Երուսաղեմի հայոց առօրեային մասին։

Օմար մզկիթի Իսլամական թանգարանի տնօրեն Խատեր Սալամէ, հիմնուելով մեմլուքեան արխիւներու վրայ, խօսեցաւ մեմլուքեան շրջանի Երուսաղեմի հայ բնակիչներուն մասին։ Նաեւ, Սալամէ ներկայացուց ցարդ անծանօթ Երուսաղեմի հայոց պատմութեան ուսումնասիրողներուն՝

13-րդ դարու հայ բնակիչներու դատական վկայութիւններու չորս վաւերագրերը։

Աստղիկ Չամբերթեն՝ փոխտնօրեն «Կիւլպէնկեան» հաստատութեան հայկական բաժնի եւ հեղինակ՝ «Կիւլպէնկեաններ եւ Երուսաղեմ» հատորին, խօսեցաւ Երուսաղեմի Հայ թագաւորութեան հետքերուն եւ Նշխարներուն մասին, հայկական Երուսաղեմի մէջ, որմէ ետք գիտածողովի մասնակիցները այցելեցին Ս. Յակոբեան Մայր տաճարը, ուր հաիթը ունեցան տեսելու կիլիկեան շրջանի կարգ մը ձեռագիրներ, ինչպէս նաեւ՝ Դեթում Թագաւորի գաւազանը։

Յետմիջօրէի նիստին Ուաշինկթըն պաշտօնավարող պատմաբան Ռուբ Զամմըլ խօսեցաւ հայազգի Մելիսեթ թագուհիի Երուսաղեմի մէջ ձգած ճարտարապետական ծառանգին մասին։ Ան շէշտեց, որ Երուսաղեմ քաղաք կը մնար պարտական Մելիսեթ թագուհիին, որբան՝ Դեղին թագուհիին։ Այս զոյգ թագուհիները ձգած են իրենց մնայուն դրոշմը Երուսաղեմի վրայ։

Տան Պահաթ, Երուսաղեմի հնագիտութեանց նախկին պատասխանատու, խօսեցաւ խաչակիր թագաւորներու պալատներէն գտնուած հնագիտական մնացորդներու մասին, ճեմարանի գետնայարկին մէջ։ Շմմոն Կիպսըն, Երուսաղեմաբնակ հնագետ, նկարագրեց Ս. Փրկչի համալիրին մէջ գտնուող հնագիտական յայտնութիւնները բիզանդական եւ միջնադարեան շրջաններէն, աւելցնելով, թէ այս գիւտերը կը հաստատէին Ս. Փրկչի վանքին առ նուազն 1600 տարիներու պատմութիւնը։

Օրուան վերջին նիստին կը նախագահէր Աստղիկ Չամբերթեն, որուն ընթացքին կը ծծուելին երեք նիւթեր։ Հայոց պատրիարքարեան Գուսան վրդ. Ալճանեան սահիկներով ներկայացուց Հինոմի ձորին մէջ գտնուող հայկական գերեզմանատան մը մնացորդները։

ԶարտիՖի համալսարանէն եւ առաջնակարգ մասնագէտ՝ Միջին Արեւելքի խաչակրկան յուշարձաններու, փրոֆ. Տենիս Փրինկըլ խօսեցաւ Եգիպտոսի ֆաթիմական շրջանի հայ ճարտարապետներու խաղացած դերին մասին, եւ թէ ինչպէս հայ վարպետներ կառուցած են թաշակական ամրոցներ Ասքալոն (Ս. Երկիր) քաղաքին մէջ։ Ան նաեւ յայտնեց ներկայներուն, թէ ինք գտած էր հայ վարպետներու կողմէ փորագրուած բազմաթիւ հայատառ նշաններ, որոնք ցոյց կու տային հայ քարակոփներու մասնակցութիւնը խաչակրական շէնքերու կառուցման։

Իսկ Վիլհելմին Դըրզըըթ Մաւրեր, հեղինակ ութ հատորներու, խօսեցաւ Աւստրօ-հունգարական կայսրութեան մէջ հայոց խաղացած դերին մասին իբրեւ թարգմանիչներ, միջնորդներ եւ արեւելքէն արեմուտք տնօրն եւ մետաքս ներածողներ։ Ան յորդորեց գիտաշխատողները աւելի լրջօրէն եւ սպառիչ կերպով ուսումնասիրելու հայոց դերը իբրեւ մշակութային «միջնորդներ» Արեւելքի եւ Արեմուտքի միջեւ, եւ թէ ինչպէս այդ դերը օգնեց անոնց վստահութիւն ձեռք ձգելու եւ, այսպիսով, հասնելու բարձր դիրքերու։

Հինգշաբթի, յուլիս 2, գիտածողովի երկրորդ օրը նուիրուած էր Հայաստանի եւ Կիպրոսի թագաւորութիւններուն։ Առաւօտեան նիստին կը նախագահէր Ուաշինկթընէ Թոմքս Զամմըլ, որ հմուտ պատմաբան մըն է Ս. Երկրի քրիստոնեական ժառանգի մարզէն ներս։ Երկրորդ նիստին կը նախագահէր Երբայական համալսարանէն փրոֆ. Պենիամիս Էստար. նախկին նախագահ խաչակրական ուսումնասիրական միութեան։

Ֆրեզնոյի համալսարանէն Սերճիօ տը Փորթա իւրպա-

Շնթացիկ տարուան յուլիս 1-3, «Գալուստ Կիւլպէնկեան» մատենադարանի սրահին մէջ կայացաւ միջազգային, բարձր մակարդակի գիտածողով մը՝ «Պատմութիւն հայկական Միջերկրականի» խորագրով։ Գիտնականներ՝ Օքսֆորտի, Զէյմարիճի, ԶարտիՖի, Լուվենի, Սորպոնի, Դոմի, Սոնփելիէի եւ Երուսաղեմի Եբրայական, Երեւանի եւ Պիր Չէյթի (Պաղեստին) համալսարաններէն, իրենց մասնակցութիւնը կը բերէին այս յոյժ կարեւոր գիտածողովին։

Գիտածողովի բացման նախորդող երեկոյեան Անգլիական հնագիտական հաստատութեան մէջ կայացաւ շնորհահանդէս մը՝ փրոֆ. Տենիս Փրինկլիի 4-րդ հատորին հրատարակութեան առիթով։ Յաւարտ տպաւորիչ շնորհահանդէսին՝ գիտածողովի կազմակերպիչները պատուեցին ականաւոր պատմաբանը ճաշկերոյթով մը , որուն ներկայ էին 40 գիտնականներ։

Չորեքշաբթի, յուլիս 1-ի առաւօտեան, գիտածողովին պաշտօնական բացումը կատարեց Ս. Աթոռոյս լուսարարապետ Նուրիան արք. Մանուկեան, որուն ներկայ էր նաեւ պատգամաւորութիւն մը Ֆրանչիսկեան միաբանութենէն, գլխաւորութեամբ հայր Զլոտիօ Պոթինիի, տնօրեն՝ Ֆրանչիսկեան Աստուածաբանական ճեմարանին։ Գիտածողովը ձօնուած էր ականաւոր պատմաբան եւ հնագետ հայր Միշէլ Փիչիրիլլոյի յիշատակին, որ կանխահասօրէն վախճանած էր տարի մը առաջ։ Լուսարարապետ Սրբազանը իր բացման խօսքին մէջ շեշտեց անհրաժեշտութիւնը տարեկան այս գիտական հանդիպումներուն, որոնք տակաւ կ'աշխուժացնէին մտաւորական կեանքը՝ վերածուելով կանոնաւոր երեւոյթի Երուսաղեմի իմացական իրականութեան մէջ, ապա աւելցնելով, թէ Երուսաղեմի հայոց Պատրիարքարանը պատիւ կը զգար հիւրասիրելով արժէքաւոր մտաւորկան-գիտնականներ, այն միեւնոյն վանքին մէջ, ուր հազարամեակ մը առաջ գրուած եւ կամ ընդօրինակուած էին թանկարժէք եկեղեցական, աստուածաբանական եւ պատմական հատորներ։ Ապա սրբազան հայրը դրուատեց հայր Փիչիրիլլոյի բերած գիտական նպաստը Ս. Երկրի քրիստոնեական ժառանգին, եւ ի մասնաւորի անոր ցուցաբերած երկարամեայ եւ յատուկ հետաքրքրութիւնը հայոց պատմութեան եւ արուեստին, որմէ ետք լանուն հայոց Պատրիարքութեան ան շնորհակալութիւն յայտնեց «Կիւլպէնկեան» հիմնարկին եւ Ս. Սարգիս Ֆնտինի, որոնք օժանդակութեամբ էր որ այս գիտածողովները կ'իրականանան. ի մասնաւորի՝ տիրաք Մարթին Տսալեանի. Փոլ Կիւլպէնկեանի. Չաւէն Եկաւեանի եւ օրիորդ Աստղիկ Չամբերթենի՝ մղիչ ուժը այս գիտածողովներուն։

Ապա հայր Զլոտիօ Պոթինի ջերմագին ողջունեց գիտածողովի մասնակիցները,ըսելով. «Մեզի համար յուզիչ է, որ կը հանդիպինք այսօր յարգելու յիշատակ հայր Փիչիրիլլոյի, հայ ժողովուրդի մեծ բարեկամին։ Սրբոց Յակոբեանց եւ Ֆրանչիսկեան երկու միաբանութիւններն ալ եօթը դար շարունակ եղբայրական յարաբերութիւններ ունեցած են»։ Հայր Պոթինի շարունակելով իր խօսքը՝ աւելցուց. «Չուզադիպութիւն չէ, որ երբ ֆրանչիսկեան հայրեր թուրքերու կողմէ կը վտարուէին իրենց Վերնաւան վանքէն, Վերջին Շնթրիքի սրբավայրէն, անոնք ապաստան կը գտնէին հայ վանականներու մօտ, ուր պիտի մնային եօթը տարիներ»։ Հայր Պոթինի շնորհաւորեց կազմակերպիչները գիտածողովի բարձր մակարդակին համար եւ զայն նկատեց ամենէն պատշաճ ձեւը՝ յարգելու յիշատակը հայր Փիչիրիլլոյի։ Որմէ ետք մատենադարանի տեսուչ Նորայր արզ. Գազաբեան ողջունեց ներկաները եւ իրաւիքեց գիտածողովի մասնակիցները՝ սկսելու իրենց աշխատանքին։

Առաջին օրուան դասախօսութիւնները յատկացուած էին Երուսաղեմի (11-15 դարերու) պատմութեան, արուեստին եւ հնագիտութեան։ Առաջին նիստի նախագահն էր Եբրայական համալսարանէն փրոֆ. Տաիտ Եաքուպի, միջնադարու հանրածնօթ մասնագէտ, որուն բնագաւառն է Աքքօ քաղաքը։

Երեւանի համալսարանէն տոքթ. Պաւել Չոպանեան դասախօսեց գրեթէ շատերու անծանօթ նիւթի մը մասին, հայոց պատրիարքարանի պայքարին՝ մեմլուքներու շրջանին, հայկական սրբավայրերու իրաւունքները պաշտպանելու մասին։ Մոնփելիէի համալսարանէն եւ մասնագէտ միջնադարու փրոֆ. Ժերար Տետեան խօսեցաւ հայերու արտագաղթի մասին՝ Շդեսիոյ գաւառէն դէպի խաչակրական Երուսաղեմ։

Կիլիկիոյ շրջանի մեծահամբաւ պատմաբան փրոֆ. Զլոտ Մութաֆեան բերաւ նոր յայտնութիւններ՝ խօսելով Երուսաղեմի հայ թագուհիներու մասին։

Յաջորդ նիստին կը նախագահէր փրոֆ. Տենիս Փրինկըլ՝ պատմաբան եւ հնագետ խաչակրական շրջանի։ Այս նիստի ընթացքին էր դարձեալ, որ գիտածողովի համադրող Գերոգ Հինդլեան փորձեց գաղափար մը տալ

խուժ փոխանակման՝ բանախօսներուն եւ մասնակիցներուն միջեւ։

Ուրբաթ, 3 յուլիս, գիտածողովին վերջին օրը, մասնակիցները շարունակեցին զբաղիլ միջնադարեան դիւանագիտական հարցերով։ Միջնադարեան Հայաստանի թագի հարցին մասին լայնօրէն խօսեցաւ տոքթ. Փիթըր Հալֆթեր, որ ներկայացուց Նորայայտ վաւերագիր մը նկարագրէ յարաբերութիւնները Ֆրետերիք Բ. եւ Դեթում Ա.ի միջեւ։ Ան յայտնեց, թէ լատինատառ Նոր վաւերագիրներ Նոր լոյս կը սփռեն այդ ժամանակաշրջանին վրայ։ Ապա հայկական սրբանկարներու երախտաւոր փրոֆ. Տիգրան Գույումճեան հանգամանօրէն եւ իւրայատուկ ձեւով ցոյց տուաւ հայ ձեռագրական արուեստին մէջ գտնուած կենդանատիպ **մոթիվ**ներու հոլովոյթը։ Դոմմէն տոքթ. Մարքօ Պարիս խօսեցաւ Կիլիկեան թագաւորութեան դիւանագիտական վաւերագիրներու մասին, զանոնք թարգմանելու կերպին եւ ցարդ տարուած աշխատանքներու մասին։ Սաղիմաբնակ, միջինաւելեյեան

հարցերու պատմաբան Ալպեր Աղազարեան զեկուցեց Ջուղայի հայոց եւ անոնց՝ Երուսաղեմի հետ կապերու մասին։

Վերջին նիստին կը նախագահէր փրոֆ. Ժերար Տետեան, մին գիտածողովի կազմակերպիչներէն։ Պրիւքսելէն տոքթ. Անտրէաս Շմիտք խօսեցաւ Միքայէլ Ասորիի հայերէն տարբերակներուն մասին՝ յայտնելով, թէ ցարդ թարգմանուած տարբերակներուն մէջ հայկականը նկատուած էր լաւագոյնը, յատկապէս Երուսաղեմի Ս. Թորոս ձեռագրատան մէջ գտնուող օրինակը, որ լոյս տեսած էր Ա. Յակոբեանց տպարանէն 1870 եւ 1871 թուականներուն, աւելցնելով սաղայն, թէ անհրաժեշտ էր մէկտեղելու աշխարհով մէկ տարածուած այդ տարբերակները, որպէսզի անոնք պարտ ու պատշաճ կերպով ընկարկուէին։ Վերջաւորութեան ան յայտնեց, թէ ինք արդէն ձեռնարկած էր այդ դժուարին աշխատանքին։ Հայաստանի Պետական ակադեմիայն՝ տոքթ. Ազատ Պողոթեան խօսեցաւ Ֆրանկ օրինագրքի ընդունելութեան մասին՝ միջնադարեան Հայաստանի մէջ։

Վերջին զեկուցողն էր Փարիզէն Ազնես Ուգուլեան, որ խօսեցաւ Անտիոքի ասիզներու ժամանակ գործածուած լեզուին եւ ոճին մասին։ Ան ըլլալով քաջ գրաբարագէտ՝ վերլուծեց ժամանակաշրջանի բերանախուրթները. լեզուական կառոյցն ու անոր յատկութիւնները, նշելով, թէ լատինական կարգ մը եզրաբանութիւններ կիլիկեան շրջանին արդէն գործածութեան մէջ էին։

Կեսօրէ ետք գիտածողովի մասնակիցները այցելեցին բիզանդական շրջանի հայկական խճանկարները։ Անոնք նախ այցելեցին Համբարձման լերան վրայ գտնուող ռուսական վանքի հայատառ խճանկարները, ուր ըոյր Մեծաւորը ջերմօրէն ընդունեց վանքի ընդունելութեան սրահին մէջ։ Երեկոյեան, «Զրիսմքս» պանդոկին մէջ Նուրահն արք. Մասուկեան գիտածողովի մասնակիցները պատուեց պաշտօնական ընթրիքով։ Ներկաներուն մէջ էին հնագիտական եւ գիտական հիմնարկներու տնօրէններ։ Սրբազան հայր, առ ի գնահատանք իրենց ակադեմական հայագիտական ներդրումին, պատուեց Միշէլ Պալարը, Չաւէն Եկաւեանն ու Աստղիկ Չամբերթենին՝ անոնց նուիրելով յախճապակեայ գեղեցիկ պլանկներ, գործ՝ յայտնի արուեստագէտ Կարօ Սանտրունիի, որմէ ետք հաչակրական գիտական կաճառի նախագահ, փրոֆ. Պալար օսաւ, թէ ինք պատիւ կը զգար այս խորհրդանշական նուէրին համար՝ ըսելով նաեւ, թէ ինք սիրով պատրաստ էր հետազային եւս նման ձեռնարկներու մասնակցեալ՝ աւելցնելով. «Ես խորապէս տպաւորուած եմ հայ մանրանկարներու արուեստին նրբութեամբ եւ հայկական մանրա-նկարչութիւնը կը նկատեմ կարեւոր աղբիւր տիեզերական արուեստին»։

Գիտածողովին համադրողը՝ Գերոգ Հինդլեան, երախագիտական յայտուկ խօսք ուներ փրոֆ. Զլոտ Մութաֆեանի, զոր որակեց «Գիտածողովի իրաւ՝ կազմակերպիչը»։ Ան նաեւ շնորհակալութիւն յայտնեց փրոֆԷսորներ Տետեանին եւ Գույումճեանին՝ իրենց բերած օժանդակութեան համար։ Ապա ան շեշտեց ըսելով, թէ «Կիւլպէնկեան» հիմնարկն ու Ս. Սարգիս Ֆնտըն, անտեսելով տնտեսական ներկայ ճկւածամբ, առատաձեռնօրէն հոգացին ծախսերը սոյն գիտածողովին, որուն համար ան կրկին անգամ շնորհակալութիւն յայտնեց Չաւէն Եկաւեանին եւ Աստղիկ Չամբերթենին իրենց անխնջ նուիրելի ղէպի հայ մշակոյթն ու արուեստը։

Հայաստանի պատուակալ հիւպատոս՝ Յուլալ Մոմճեան խօսք առնելով՝ որուատեց «Կիւլպէնկեան» հաստատութիւնն ու անոր բերած նպաստը՝ Երուսաղեմի հայոց պատրիարքութեան եւ անոր ընդմէջէն գովեց այս գուտ մտաւորական ձեռնարկը։ Ա. Չամբերթեն իր խոր գոհունակութիւնը յայտնեց գիտածողովի ձեռք բերած արդիւնքներուն համար եւ խոստացաւ, որ հաստատութիւնը միշտ նեցուկ պիտի կանգնի երիտասարդ գիտաշխատողներու։

Յաջորդող երկու օրերուն հիւրերը այցելեցին Երուսաղեմի, Նապլուսի եւ Բեթլեհեմի տեսարժան սրբավայրերն ու պատմական տեղերը, ուր ձեռնօթացան տեղացիներու առօրեային։ Անոնք մեկնեցան Երուսաղեմէ՝ հոգեպէս խանդավառ եւ կազուրուած։ Յաջորդ գիտածողովը կը նախատեսուի յառաջիկայ տարի ամբան, այսպէսով նպաստելու հայագիտութեան եւ. ինչո՞ւ չէ, Երուսաղեմի հայոց պատրիարքարանը «Կիւլպէնկեան» մատենադարանին։

Օրուան վերջին նիստը նուիրուած էր դիւանագիտութեան եւ դիւանագիտական աղբիւրներուն, որուն կը նախագահէր տոքթ. Փիթըր Հալֆթըր, Գերմանիայէն։ Ռուվեն Ամիթայ, դասախօս Եբրայական համալսարանի եւ ծանօթ մասնագէտ մեմլուք եւ մոնկոլեան ժամանակաշրջաններու, խօսեցաւ 1260-1292 «Անկարելի եռանկիւնի» (հայ, մոնկոլ եւ մեմլուք) յարաբերութիւններու մասին։ Դարձեալ Օքսֆորդու համալսարանէ՝ փրոֆ. Անկլո Սթուըրթ զեկուցեց հայ, լատին եւ մոնկոլ դիւանագիտութեան մասին. Նիստի աւարտին յայտնաբերուած Նոր տեսութիւնները խթան հանդիսացան գաղափարներու աշ-

ՈՄԱՆՔ ՊԻՏԻ ՉՈՒՉԷԻՆ ՊԵՂԵԼ ՍԷՈՒՏԱԿԱՆ ԱՐԱՔԻՈՅ ԱՆՑԵԱԼԸ

ՆԱԽԱԽՆԱՄԱԿԱՆ ԺԱՄԱՆԱԿՆԵՐՈՒ ՊԱՏՄՈՒԹԵԱՆ ՈՒՍՈՒՄՆԱՍԻՐՈՒԹԻՒՆԸ ԿԱՍ ՆՈՅՆԻՍԿ ԱՆՈՐ ԳՈՅՈՒԹԵԱՆ ԾԱՆԱԶՈՒՄԸ ՄԵԾ ԹԱՊՈՒ ՄԵՆ Է ԻՍԼԱՄԱԿԱՆ ԱՇԽԱՐՀԻ ԱՅՍ ԿԵՂՐՈՆԻՆ ՄԵՋ: ՄԻՆՉԵՒ ՎԵՐՁԵՐՍ ՄԵՈՒՏՑԻ ՀՆԱԳԵՏՆԵՐ ԿԸ ՓՈՐՁԷԻՆ ԹԱՂԵԼ ՈՉ ԻՍԼԱՄԱԿԱՆ ԱՆՑԵԱԼԻ ՈՐԵՒԷ ՀԵՏՔ, ԻՍԿ ՕՏԱՐ ՀՆԱԳԵՏՆԵՐ ԻՐԱՌՈՒՆՔ ՉՈՒՆԷԻՆ ՊԵՂՈՒՄՆԵՐ ԿԱՏԱՐԵԼՈՒ: « ԷՍՈՇԻԷՅԹԶՏ ՓՐԷՍ»Ի ՀԱՄԱԶԱՅՆ, ԹԵԵՒ ՏՐԱՄԱԴՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ ՄԵԾ ՓՈՓՈԽՈՒԹԻՒՆ ՉՆԵ ԿՐԱԾ, ՍԱԿԱՅՆ ՊԵՏՈՒԹԻՒՆԸ ԱՅԺՄ ԶԻՉ ՄԸ ԱԲԵԼԻ ԹՈՅԼԱՏՈՒ Է ԵՒ Կ'ԱՐՏՕՆԷ ՀՆԱԳԻՏԱԿԱՆ ԿԱՅՐԵՐՈՒ ՈՒՍՈՒՄՆԱՍԻՐՈՒԹԻՒՆԸ ` ԶԱՆՈՆՔ ԱԿԱԴԵՄԱԿԱՆ ՇՐՋԱՆԱԿՆԵՐՈՒ ՄԵՋ ՊԱՅԵԼՈՒ ՊԱՅՄԱՆՈՎ: ՊԵՂՈՒՄՆԵՐՈՒ ԾԱՂԿՈՒՄ ՄԸ ԾԱՅՐ ՏՈՒԱԾ Է ՄԵՈՒՏԿԱՆ ԱՐԱՔԻՈՅ ՏԱՐԱԾՔԻՆ, ՊԱՏՄՈՒԹԵԱՆ ԿԵՐԱԿԱՆԳՆՈՒՄԵՆ ԱԲԵԼԻ` ԶԲՕՍԱՇՐՋՈՒԹԻՒՆԸ ԲԱԶԱԼԵՐԵԼՈՒ ՀԵՌԱՆԿԱՐՈՎ:

շրջանակներու մէջ:

Այսուհանդերձ, հնագետներ կը շարունակեն զգուշաւոր մնալ: Շատեր կը մերժեն խօսիլ երկրին տարածքին իրենց գործունեութեան մասին:

Արաքական թերակղզին հարուստ է գրեթէ անհպելի մնացած դաշտ մըն է հնագետներու համար: Նախախլաւմական ժամանակներուն անիկա կէտադրուած էր փոքր թագաւորութիւններով եւ քառուղիներու վայր մըն էր դէպի Միջերկրական ուղղուող կարաւաններու ուղիներուն վրայ: Հնադարեան արաք ժողովուրդներ, ինչպէս՝ նապաթեանները, լիհեանները եւ թամուտները, կը յարաբերէին ասորեստանցիներուն, բաբելոնացիներուն, հռոմէացիներուն եւ յոյներուն հետ:

Սակայն շատ բան անծանօթ կը մնայ անոնց մասին:

Նաժրանը յայտնաբերուած էր 1950-ական տարիներուն: Մոհամետի ծնունդէն շուրջ մէկ դար առաջ գայն գրաւած էր դրացի Եմենի

..Այլ այցելու մը յուլիս 8-ին կը դիտէ Նոյն թանկարանին մէջ ցուցադրուող ձեռագիր Զուրան մը:

Հիմիար թագաւորութեան իշխանաւոր Shու Նաուսը, որ ընդունած էր մովսիսական կրօնը, չարդած էր քրիստոնեայ ցեղախումբերը եւ իր յաղթանակներուն արձանագրութիւնները փորագրել տուած էր ժայռերու վրայ:

Մօտայայ ժուարշը ցարդ անհպելի մնացած վայր մըն է՝ դէպի Կարմիր ծով Նայոդ լեռներուն վրայ: Մայամիի համալսարանէն հնագետներու խումբ մը, Տէվփտ Կրաֆի գլխաւորութեամբ, այստեղ լոյս աշխարհ կը բերէ քաղաք մը, որ գոյութիւն ունեցած է առնչւազն Ն. Զ. 500-ին: Անոր պեղումները կրնան

տեղեկութիւններ ընծեռել խունկի վաճառքի ճամբաներուն մասին, որոնք կ'անցնէին շրջանէն, ինչպէս նաեւ՝ մերձակայ թագաւորութիւններուն միջեւ աւելի քան 1000 տարուան վրայ երկարող յարաբերութիւններուն:

Ֆրանսական եւ սեւուական միացեալ արշաւախումբ մը տասնամեակներէ ի վեր ամենէն ընդարձակ պեղումները կը կատարէ Մըտէյն Սալըիի մէջ, որ Նաեւ ծանօթ է Հրժժըր անունով: Անոր լեռնային լանջերուն մէջ ամփոփուած են աւելի քան 130 գերեզմաններ: Կ'ենթադրուի, որ Փեթրայէն շուրջ 724 թմ. հեռու այս քաղաքը Նապաթեան թագաւորութեան հարաւային ծայրամասը կը կշէր:

Ալթալիի 2000-ին կատարուած յատկանշական յայտնաբերումով մը Մըտէյն Մալեիի մէջ լոյս աշխարհ բերաւ վերանորոգուած պարսպի մը լատիներէն մէկ արձանագրութիւնը, որ կը փառաբանէր երկրորդ դարու հռոմէացի կայսր Մարկոս Օրիլիոսը:

Ցարդ պահպանողականներու հետ ոչ մէկ բախում արձանագրուած է Նոր պեղումներուն ընթացքին, թերեւս որովհետեւ անոնց ցարդ կը գտնուին Նախնական հանգրուաններու վրայ, հետեւաբար անոնց մասին շատ չի խօսուիր Մեւուական Արաբիոյ մէջ, նաեւ՝ որովհետեւ ցայտուն կերպով քրիստոնեական կամ հրեական յայտանբերումի որեւէ յայտարարութիւն չէ կատարուած:

Այսուհանդերձ, երկիրը այլ կրօններ մաքրագործելու մղումը շատ խոր է բազմաթիւ սեւուցիւներու եւութեան մէջ: Թեւէ Մըտէյն Սալեիը բաց է զբօսաշրջիկներու ուղմաց. Սակայն բազմաթիւ սեւուցիւներ կը մերժեն հոն այցելել՝ կրօնական պատճառներով, որովհետեւ Զուրանը կ'ըսէ, թէ Աստուած գայն աւերած է անոր մեղքերուն համար:

Պեղումներուն դէմ երբեմն ընդդիմութիւն կ'արտայայտեն տեղացի բնակիչներ, որոնք կը վախնան, որ իրենց շրջանը յանկարծ կը ծանջցուի իբրեւ «քրիստոնեական» կամ «հրեական»: Իսլամութիւնը պատկերատեաց կրօն մըն է, հետեւաբար ծայրայեղ պահպանողականներ Նոյնիսկ հնադարեան իսլամական վայրեր քանդած են, որպէսզի անոնք չվերածին պաշտամունքի վայրի:

ՎԻՆԼԵՆՏԻ ՔԱՐՏԵՍԸ ԿԵՂԾ ՉԷ

ՔՐԻՍՏԱՓՈՐ ԶՈԼՈՄՊՈՍԵՆ ՍՈՍՋ ԳՈՅՈՒԹԻՒՆ ՈՒՆԵՐ ԱՄԵՐԻԿԱՅԻ ՄԵԿ ԲԱՐՏԵԱԸ: ԱՍԻԿԱ ԿԸ ՆՇԱՆԱԿԷ, ԹԷ ԱՅԼ ԵՐՐՈՊԱՅԻՆԵՐ ՆԱԽԱՊԵՍ ԱՐԴԷՆ ԾԱՆՕԹ ԷԻՆ ՅԱՍԱԲԱՄԱՍԻՆ: «ՌՈՅԹԸՐԶ» ԿԸ ԳՐԷ, ԹԷ ԻՆՉՊԷՍ ԿԵՐՋ ԿԸ ՉՏՆԵՆ «ԱՌԱՋԻՆ» ԲԱՐՏԵՍԻՆ ՇՈՐՋ ՍՏԵՂԾՈՒԱԾ ԱԲԵԼԻ ԲԱՆ ԿԵՆ ԴԱՐՈՒ ՏԱՐԱԿԱՐԾՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ:

Առաջին քարտեւը, որ կը պատկերէ Ամերիկան, Նախքան Երիստափոր Զոլոմպոսի ուղեւորութիւնը դէպի այս ցամաքամասը, 15-րդ դարու Վիմլենտ քարտէսն է, որ վստահաբար իրական է, կ'ըսէ դանիացի մասնագետ մը:

Քարտեւը վիճելի է առաջին,օրէն, երբ ի յայտ եկած է 1950-ական տարիներուն: Բազմաթիւ գիտնականներ կը կասկածէին, թէ անիկա չար կատակ մըն էր, որուն նպատակն էր փաստել, թէ վայքիւկները առաջին եւրոպացիներն էին, որոնք հասած էին Հիւսիսային Ամերիկայի ափերը, ինչպէս կը հաստատէր 1960-ական տարիներուն կատարուած հնագիտական յայտնաբերում մը:

Քարտեսին շուրջ կասկածները շարունակուած են Նոյնիսկ անոր բաղադրութեան բնածուխի հնութիւնը ստուգող քննութենէ ետք:

«Վերջին 5 տարիներուն մեր կատարած բոլոր քննութիւնները, քարտեսին բաղկացուցիչ տարրերուն թէ այլ երեւոյթներու վրայ, զեղծումի ոչ մէկ նշան ցոյց կու տան», կ'ըսէ Հոլանտայի Գեղեցիկ արուեստներու ակադեմիային Արուեստի գործերու եւ հնութիւններու պահպանումի դպրոցին տնօրէնը՝ Ռընէ Լարսըն:

Ան իր գլխաւորած ուսումնասիրութեան յայտնաբերումները ներկայացուցած է յուլիսին՝ Հոլանտայի մայրաքաղաքին մէջ տեղի ունեցած քարտեւագորոգներու մէկ համագումարին առիթով:

Քարտեւը միաժամանակ կը պատկերէ Կրիլենտն ու Ալուստեանի արեւմտեան մէկ կողին՝ «Վինիլանտա ինսուլա»ն, այլ խօսքով՝ իսլանտական աւանդապատումներուն մէջ նշուած Վինլենտը, զոր այժմ ուսումնասիրողներ կ'առնչեն Նիւֆաունտլենտի, ուր Նորսմենները հաստատուած են Յ. Զ. 1000 թուականի շուրջ՝ Լաւֆ Երիքսընի գլխաւորութեամբ:

Լարսըն կ'ըսէ, թէ իր գլխաւորած խումբը ուսումնասիրած է քարտեսին պատրաստութեան համար օգտագործուած մելարը, մագաղաթը, գրութեան տեսակը, որդերուն բացած ծակերը: Քարտեւը կը պահուի Միացեալ

Աշխարհը գիտէ Փեթրայի մասին, Յորդանանի հնադարեան ակերակները, որոնք բանաստեղծութեան մէջ փառաբանուած են իբրեւ «վարդագոյն-կարմիր քաղաքը», «ժամանակի կեսին չափ հին», եւ որոնց խորապատկերին վրայ իր գագաթնակէտին կը հասնի «Ինտիկսա ճոնգ էնտ տը լասթ քրուսէյտ» ժապաւեւը:

Սակայն շատ քիչեր ծանօթ են Մըտէյն Սալեիի, նմանօրինակ տեսարժան գանձ մը, զոր կառուցած է նապաթեաններու Նոյն քաղաքակրթութիւնը:

Պատճառը այն է, որ անիկա կը գտնուի Սեւուական Արաբիոյ մէջ, ուր պահպանողականներ խոր թշնամանք ունին հեթանոսական, հրեական եւ քրիստոնեական հնադարեան վայրերու նկատմամբ, որոնք կառուցւած են 7-րդ դարէն, այսինքն իսլամութեան հիմնադրութենէն առաջ:

Սակայն այժմ տեղի կ'ունենայ լուռ, բայց նկատառելի փոփոխութիւն մը, սեւուական թագաւորութիւնը առիթ տուած է հնագիտական պեղումներու ծաղկումի մը՝ թոյլ տալով, որ սեւուցի եւ օտար հնագետներ պեղեն հին քաղաքներ եւ առեւտուրի ճամբաներ, որոնք շատուց կորսուած են անապատին մէջ:

Զգայնութիւնները շատ խոր են: Հնագետներուն պատուիրուած է գիտական տեղեկագրութիւններէ դուրս չխօսիլ Նախախլաւմական շրջանի յայտնաբերումներու մասին: Հնադարեան սակաւաթիւ գանձեր կը ցուցադրուին, իսկ հրեական կամ քրիստոնեական՝ ոչ մէկ իր: Ցանկապատ քաշուած է 4-րդ կամ 5-րդ դարու եկեղեցիի մը շուրջ, որ 20 տարի առաջ դիպուածով յայտնաբերուած է Սեւուական Արաբիոյ արեւելեան մէկ շրջանին մէջ, եւ անոր ճշգրիտ վայրը գաղտնի կը մնայ:

Պահպանողականներ կը հաւատան, թէ այն երկիրը, ուր իսլամութիւնը հիմնուած է, եւ ուր Մոհամետ մարգարէն ծնած է, պէտք է զուտ իսլամական մնայ: Մեւուական Արաբիա կ'արգիլէ եկեղեցիները եւ խաչերու հրապարակային ցուցադրութիւնը: Ամէն անգամ, որ ոչ իսլամական հնութիւններ ի յայտ գան, լուրը պէտք է ծածուկ մնայ, այլապէս կարծր պահպանողականներ կը փճացնեն գտածոները: «Անոնք պէտք է մնան գետնին տակ,- կ'ըսէ բոլորին ծանօթ կրօնական շէյխ Մոհամետ Նուժայմի՝ արտայայտելով կրօնական բազմաթիւ ղեկավարներու տեսակէտը: -Ոչ իսլամական որեւէ աւերակ պէտք է ձգել այնպէս, ինչպէս որ է. իր տեղը. հոն ուր մնացած է հազարաւոր տարիներ ի վեր»:

Հարցազրոյցի մը մէջ ան ըսած է, թէ քրիստոնեաներ եւ հրեաներ թերեւս պիտի պահանջէին յայտնաբերուած կրօնական իրերը, իսկ իսլամները պիտի զայրանալին. եթէ այլ կրօններու հնադարեան խորհրդրանիշներ ցուցադրուէին: «Ինչպէ՞ս կարելի է խաչեր ցուցադրել, երբ իսլամութիւնը չ'ընդունիր, թէ Երիստոս խաչուած է,- հարց կու տայ Նուժայմի: -Եթէ ցուցադրենք գանձոնք, կը նմանի ճանչնալու խաչելութիւնը»:

Անցեալին սեւուական իշխանութիւնները կը սահմանափակէին օտար հնագետներու գործունեութիւնը եւ արհեստագիտական օգնութիւն կը տրամադրէին միայն սեւուական հնագիտական արշաւախումբերու: 2000-էն սկսեալ անոնք աստիճանաբար դիրացուցին գործընթացը, որ իր գագաթնակէտին հասաւ անցեալ տարի, երբ ամերիկացի, եւրոպացի եւ սեւուցի հնագետներէ բաղկացած արշաւախումբեր յատկանշական պեղումներու ձեռնարկեցին այնպիսի վայրերու մէջ, որոնք շատ քիչ պեղուած են Նախապէս կամ երբեք չեն պեղուած:

Միաժամանակ իշխանութիւններ աստիճանաբար կը փորձեն սեւուական հանրութիւնը վարժեցնել անցեալը հետախուզելու զաղափարին, մասամբ՝ ապագային զբօսաշրջութիւնը քաջալերելու նպատակով: Ֆարիներ շարունակ փակ մնալէ ետք, 2000 տարուան Մըտէյն Սալեիը Սեւուական Արաբիոյ մէջ եունեսքոյի առաջին Աշխարհի ժառանգութեան վայրն է եւ այժմ բաց է զբօսաշրջիկներու դիմաց: Պետական լրատումիչոցներ վերջերս պարբերաբար կը նշեն յայտնաբերումներ եւ կը ներկայացնեն թագաւորութեան քիչ ծանօթ հնագիտական թանգարանները:

«Ասիկա արդէն մեծ փոփոխութիւն մըն է,- կ'ըսէ Փրանսացի գլխաւոր հնագետ Երիսթիան Ռոպէն, որ անդամ է Զոլեմ տը Ֆրանսի: Ան կ'աշխատի Նաժրանի հարաւարեւմտեան շրջանին մէջ, որ Աստուածաշունչին մէջ նշուած է Ռաամաի անունով եւ ժամանակին հրեական եւ քրիստոնեական թագաւորութիւններու կեդրոն մըն էր:

Ան կ'ըսէ, թէ քրիստոնեական ոչ մէկ հնութիւն յայտնաբերուած է Նաժրանի մէջ:

Փոփոխութիւնը արագ թափով յառաջ կ'ընթանայ թագաւորական ընտանիքի անդամ Սուլթան պըն Սալման իշխանին ջանքերով: Ան առաջին սեւուցիի էր, որ անշքպետ ճամբորդեց, երբ 1985-ին ամերիկեան «Տիւքսուրի» անշքպետանով ուղղուեցաւ տիեզերք: Այժմ ան ընդհանուր քարտուղարն է սեւուական պետութեան Զբօսաշրջութեան եւ հնութիւններու սեւուական յանձնաժողովին:

Այս յանձնաժողովին ուսումնասիրութեան կեդրոնին ղեկավար Տայֆալլահ Ալթալիիի համաձայն, տարբեր ժամանակաշրջաններու համալիր տեսակի շուրջ 4000 պատկանող եւ տարբեր տեսակի շուրջ 4000 պատկանող կաշիեր գոյութիւն ունին հնագիտական վայրեր գոյութիւն ունին Սեւուական Արաբիոյ տարածքին, իսկ պեղումներուն մեծ մասը կը կատարուի Նախաիսլամական վայրերու մէջ:

«Բոլոր վայրերուն հետ կը վարուինք հաւասարապէս,- կ'ըսէ Ալթալիի: - Ասիկա մաս կը կազմէ մեր պատմութեան մշակոյթին. հետեւաբար պէտք է պաշտպանել եւ գարգացնել»: Ան նաեւ կ'աւելցնէ, թէ հնագետներ ազատ են հետազօտելու եւ քննարկելու իրենց յայտնաբերումները ակադեմական

Մեւուական ազգային թանգարանին մէջ (Ռիատ) այս տարուան յուլիս 12-ին այցելու մը կը դիտէ Ն. Զ. առաջին դարու պրոնզէ առիւծի մը գլուխն ու ժանիքները...

Սեւուական թանգարաններ սակաւաթիւ ոչ իսլամական հնութիւններ կը ցուցադրեն:

Ռիատի մէջ Սեւուական ազգային թանգարանը կը ցուցադրէ Նախաիսլամական արձանիկներ, ոսկեայ դիմակ մը եւ հեթանոսական տաճարի մը հսկայ մանրակերտը: Կարգ մը ցուցափեղկերու մէջ ցանկագրուած են իզական արձանիկներ, սակայն չեն ցուցադրւած՝ հաւանաբար յարգելով կնոջական կերպարը պատկերելու պետական արգելքը:

Ռիատի մէջ Սեւու թագաւորին համալսարանը կազմակերպած է փոքր ցուցահանդէս մը, որ կ'ընդգրկէ պրոնզէ մերկ արձանիկները Հերքիլէսի եւ Ապոլոնի. ինչ որ ցնցիչ երեւոյթ մըն է երկրի մը մէջ, ուր արուեստի մէջ մերկութիւնը մեծ թապու մըն է:

Ժուպէյլի արեւելան շրջանին մէջ դաշտազնացներ 1986-ին ի յայտ բերին հնադարեան եկեղեցի մը: Զարայէն այս պարզ կառոյցին նկարներուն մէջ կ'երեւին խաչեր՝ մայր դրան շրջանակին վրայ:

Այժմ եկեղեցին ցանկապատով անջատուած է իր շրջապատէն. պաշտպանութեան համար, ինչպէս կ'ըսեն իշխանութիւնները, Հնագետներու արգիլուած է ուսումնասիրել գալլն:

Սեւուցի գործարար եւ սիրողական հնագետ Ֆայսալ Չամիլ կ'ըսէ, թէ բազմաթիւ առիթներով այցելած է այս եկեղեցին:

Ան վայրին՝մասին յօդուած մը առաջարկած է սեւուական թերթի մը, սակայն խմբագիրը մերժած է հրատարակել գայն:

«Ցնցուած էր,- կ'ըսէ Չամիլ: - Ըսաւ, թէ չէր կրնար հրատարակել գրութիւնը»:

1440-ի շուրջ, 1492-ին Զոլոմպոսի կողմէ Նոր Աշխարհի «յայտնաբերումէն» շատ առաջ, ուսումնասիրողներ կը հաւատան, թէ անիկա պատրաստուած է 1440-ին Չուիցերիոյ Պեյալը քաղաքին մէջ, եկեղեցական խորհուրդի մը պատւերով:

Վինլենտի քարտեւը «վայքիւկներու քարտեւ» մը չէ եւ չի շրջեր պատմական այն համոզումը, թէ առաջին անգամ ո՛վ ովկիանոսը կտրելով հասաւ Հիւսիսային Ամերիկա: Սակայն, եթէ անիկա իրական է, ապա ցոյց կու տայ, թէ Նոր Աշխարհը ծանօթ էր ոչ միայն Նորսմեններուն, այլ նաեւ՝ այլ եւրոպացիներու, Զոլոմպոսի ուղեւորութենէն գէթ կէս դար առաջ:

Ամերիկացի մը քարտեւը գնած է գուիցերիացի հնավաճառէ մը, երբ Բրիտանական թանգարանը մերժած է գայն գնել 1957-ին:

Այնուհետեւ Ելլիի համալսարանէն շրջաւաարտ մեծահարուստ գործատեր Փոլ Մեյլըն գայն գնած է համալսարանին համար եւ գայն մեծ շեփորումով հրատարակած՝ 1965-ին:

Քարտեսին պատկանելիութիւնը փաստող որեւէ արձանագրութեան չգոյութիւնը գայն վիճելի դարձուցած է: Խորհրդաւոր կը մնայ, թէ քարտեւ ուրկէ՞ կու գայ, եւ թէ՛ ինչպէ՞ս գուիցերիացի հնավաճառին ձեռքը ինկած է Բ. Աշխարհամարտէն ետք:

WANTED
DUBAI & QATAR

We seek to identify professional staffs for the positions below. Applicant should have relevant experience in the same field and possessed excellent communication skills. Available positions are the following:

SALES POSTS

- Hilti Sales Engineers
- Garage Equipment (Salesman)
- Sales Engineers Storage Systems
- Salesman (Construction Materials)
- Salesman (Pipe Support Clamps and Fixing Clamps)

TECHNICAL POSTS

- Workshop Supervisors
- Generator Electricians
- Garage Equipment Technicians
- Garage Equipment Service In-Charge

True Value

Send your CV along with your recent photo to: **cv@boltsandtools.com** or to Lebanon Fax: 01-884 929 Attention: Mr. Darwin

www.boltsandtools.com

«ԲԱԳԻՆ» ԿԸ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊԷ

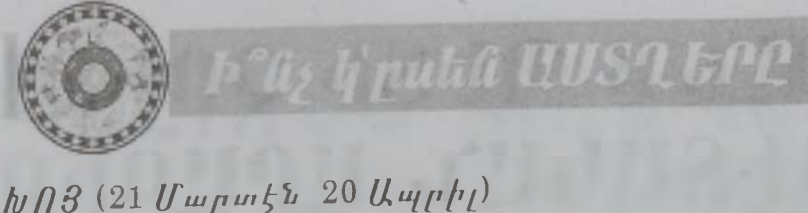
ԸՆԹԵՐՑՄԱՆ ՀԱՆԴԻՊՈՒՄ

Նիւթ՝ ՅԱՐՈՒԹ ԵՆԵՐԸԵԱՆԻ
«ՕԿԸՐՏՈՉ» ԹԱՏԵՐԱԿԸ
(Որ լոյս պիտի տեսնէ «Բագին»ի սեպտեմբերի թիւով)

Տեղի կ'ունենայ չորեքշաբթի, 16 սեպտեմբեր 2009-ին, Երեկոյեան ժամը ժողով 6:00-ին. «Բագին»ի խմբագրատուն, «Շաղոյեան» կեդրոն, Բ. յարկ:

ՀԱՐԵՐ

www.hamazkayin.com

ԽՈՅ (21 Մարտէն 20 Ապրիլ)
Եթէ յարմար գիտնով բնակարան մը կը փնտռէք, պիտի կարենաք իրագործել ձեր նպատակը բարելաւելով ձեր տնտեսական կացութիւնը: Օրը պիտի ընթանայ բնականոն, առանց մտահոգութեան:

ՅՈՒՆ (21 Ապրիլէն 21 Մայիս)
Ձեր դրամական հաշիւները լաւ ձեռով պիտի դասաւորէք, հետեւաբար պիտի ունենաք լաւ խնայողութիւն: Շարունակեցէք պահպանել ձեր տնտեսական վիճակը:

ԵՐԿՈՒՈՐԵԱԿ (22 Մայիսէն 23 Յունիս)
Աշխատանքի մարզին մէջ պիտի վերագտնէք ձեր նշանակալի դիրքը: Վերաշխուժացած տրամադրութեամբ պիտի ձեռնարկէք ձեր ծրագիրներուն իրագործման:

ԽԵՅԳԵՏԻՆ (22 Յունիսէն 23 Յուլիս)
Ձեր հմայքը պիտի ազդէ ձեր խօսակցներուն վրայ, նոյնիսկ պարզ խօսակցութեան մը ընթացքին: Օրը պիտի ընթանայ հետաքրքրական հանդիպումներով, որոնք պիտի բարձրացնեն ձեր տրամադրութիւնը:

ԱՌԻԻԾ (24 Յուլիսէն 23 Օգոստոս)
Ձեռնածալ մի մնաք, երբ կը տեսնէք, թէ ձեր դիմաց դատարարին մը կը պատրաստեն: Քաջաբեր ցոյց տուէք ձեր արդար կեցուածքը՝ ձեր ընդդիմախօսներուն դիմաց:

ԿՈՅՍ (24 Օգոստոսէն 23 Սեպտեմբեր)
Ձեր ջանքերը պիտի արդիւնաւորուին, ինչ որ կ'ակնկալէիք: Ամէն ինչ յստակ է եւ շօշափելի: Մնացէք խաղաղ ձեր աշխատանքը շարունակելով:

ԿՇԻՌՔ (24 Սեպտեմբերէն 23 Հոկտեմբեր)
Արժանի պիտի ըլլաք ձեր շուրջիններուն վստահութեան: Ասիկա արդէն լաւ նշան մըն է յառաջդիմութեան: Շարունակեցէք այնպէս, ինչպէս որ էք:

ԿԱՐԻՃ (24 Հոկտեմբերէն 23 Նոյեմբեր)
Միշտ պատրաստ եղ օգտակար ըլլալու ուրիշներուն: Ձեր ցանած բարի սերներուն պտուղը պիտի հնձէք արդարօրէն: Օրը բարի է:

ԱՆԵՂՆԱԻՈՐ (24 Նոյեմբերէն 21 Դեկտեմբեր)
Խելացի մարդու տրամաբանութեամբ պիտի կազմակերպէք ձեր պիտոճի խնդիրը: Ասիկա շատ ձեռնտու է ձեր ապագան ղեկելու հաստատ հիմքերու վրայ:

ԱՅԾԵՂՋԻՒՐ (22 Դեկտեմբերէն 20 Յունուար)
Երբ ականջ կու տաք ուրիշներուն խօսքերուն, կ'ընդունիք զանոնք զրեթէ համերաշխ տրամաբանութեամբ: Այստուհանդեր, երբեմն անելի լաւ պէտք է մտածէք եւ հապճեպ պատասխան մի տաք: Հանդարտ շարժեցէք:

ԾՈՎԱՆՈՅՇ (21 Յունուարէն 19 Փետրուար)
Աշխատանքի մէջ շատ գործնական եւ արդիւնաւետ վերաբերումով յաջողութիւն պիտի արձանագրէք: Պիտի վարձատրուիք նիւթապէս: Ուրախացէք:

ՋՈՒԿ (20 Փետրուարէն 20 Մարտ)
Ձեր շուրջինները ձեզի կը նային մեղմանով, նայուածքով: Ասիկա արդէն սիրոյ հրաւեր մըն է: Արթուն կեցէք, առիթներ մի կորսնցնէք:

ԺԱՄԱՆՅ

ԽԱՉԲԱՌ ԹԻՒ 7276

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1											
2											
3											
4											
5											
6											
7											
8											
9											
10											
11											

- ԵՐԿՈՒՈՐԵԱԿ**
- Կուրծքին եւ որովայնին միջեւ գտնուող բարակ մաշկը - Տեսակ:
 - Թափուր - Ունայն, փուն:
 - Կլոր կրեւանդ - Մտանքսի սուր ցաւ:
 - Դրկից գիրքը - Ձիւթ - Յուցական ածական:
 - Ջրային փոխադրամիջոց - Ունք:
 - Կրկնուած բաղաձայններ - Իտալական լրատու գործակալութիւն:
 - Փոքրացնող մասնիկ - Գալուստ - Յովհաննայի հայրը:
 - Արեւելեան Եփրատ:
 - Գետնաստղ - Պարտիկ պանի գործիք:
 - Տակառի շրջանակ - Լեւոն Բաշալեանի գրչանուններէն:
 - Մէկուն դէմ չարիք նիւթել - Քառաթել:

- ՈՒՂԱՏԱՅԱՅ**
- Ծովային կենդանաբոյս - Գաշտ:
 - Սիրային նամակ - Դե'հ:
 - Սողուն միջատ - Մոլեգնի:
 - Սակերեւային - Տարի մը անունը:
 - Մէկու մը երեսին տրուած փով հարուած - Սեւ ծովեան նաւահանգիստ:
 - Տարի - Թոնիին ակը փակելու խցան:
 - Հենց, անմիջապէս:
 - Անգայտ, ցանցառ - Հակած:
 - Կոճիկաւոր համեմաբոյս - Ալ - Այբուբենէն:
 - Յետմիջօրէ - Ուղուկ:
 - Օտար սրբուհի - Խաշած ցորեն:

Պատրաստեց՝ Տ. Ս. ԱՂԱԶԱՐԵԱՆ

ՍՈՒՏՈՒՔՈՒ

			4	9		7	3
4						2	
		6			8		
2						9	
			5				8
3	8			6			4
6			3		9		7
		7					
9		8		6		1	3

Երկրորդական եւ ուղղահայեաց 9 շարքերով եւ սիւնակներով (9x9) կազմուած գծացանցը բաղկացած է իւրաքանչիւր 9 բառակուսի հաշուող 9 բաժնիներէ (3x3): Բացառու մի սկզբունքին կիրառումով իւրաքանչիւր բառակուսիի մէջ թուանշան մը չեն կրնար յայտնուիլ: Երբ իւրաքանչիւր շարք, ուղղահայեաց իւրաքանչիւր սիւնակ եւ 9 բառակուսիներ իւրաքանչիւր բաժնի ունենայ 1էն 9 թուանշանները՝ իւրաքանչիւր թուանշան միայն մէկ անգամ գործածուելու պայմանով: Այլ խօսքով՝ ոչ մէկ պարագայի արտօնուած է թուանշան մը կրկնել միեւնոյն շարքին, սիւնակին եւ բաժնիին մէջ: Սկսելու համար՝ կարգ մը թուանշաններ իրենց ձգարիտ բառակուսիներուն մէջ զետեղուած են:

ՆԱԽՈՐԴ ԺԱՄԱՆՅԻ ԽԱՂԵՐՈՒՆ ԼՈՒԾՈՒՄՆԵՐԸ

ԽԱՉԲԱՌ ԹԻՒ 7275											ՍՈՒՏՈՒՔՈՒ												
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1	Շ	Օ	Շ	Ա	Փ	Ո	Ի	Կ	Ն	Է		3	6	1	8	7	2	5	9	4			
2	Ե	Ր	Ա	Գ	Ա	Ջ	Տ	Ե	Ս	Ք		4	5	9	1	3	6	7	2	8			
3	Ա	Հ	Ն	Ո	Ր	Ո	Շ	Ա	Կ	Ի		7	2	8	5	4	9	1	6	3			
4	Խ	Ա	Շ	Ն	Ա	Ր	Ա	Մ	Հ	Յ		9	1	3	6	5	7	4	8	2			
5	Ն	Ո	Ա	Ք	Ի	Լ	Կ	Ա	Ա			6	7	2	9	8	4	3	5	1			
6	Ա	Փ	Ր	Է	Ա	Պ	Ա	Ո	Ն			8	4	5	2	1	3	6	7	9			
7	Հ	Ա	Կ	Ա	Ր	Ա	Կ	Ա	Ն	Ք		1	9	7	4	6	8	2	3	5			
8	Ա	Մ	Ր	Ա	Ս	Տ	Ա	Լ	Ի			5	8	6	3	2	1	9	4	7			
9	Ր	Ո	Ի	Ն	Ե	Գ	Ա	Ն	Ա	Լ		2	3	4	7	9	5	8	1	6			
10	Ե	Ի	Ա	Ա	Լ	Ե	Ն	Ի	Կ	Ա													
11	Կ	Ք	Ո	Ի	Մ		Կ	Ի	Է	Ջ													

1959 - 2009

50 ՏԱՐԻ ԱՌԱՋ
(1-ին սեպտեմբեր)

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԿԵՆՏՐ

ԵԱԳՈՒՊԻԵԻ Ս. ԱՆՆԱ
ԵԿԵՂԵՑՈՅՈՅ ՏՕՆԱԿՍԱՐՈՒԹԻՒՆԸ

Բերիոյ թեմի առաջնորդ Դեոնոյ արքեպիսկոպոս 29 օգոստոսին Ճըսը-Շուղըի մէջ այցելեց կառավարչատուն եւ սիրալիր տեսակցութիւն մը ունեցաւ գաւառապետին եւ ոստիկանապետին հետ:

Կեսօրէ ետք մեկնեցաւ Եագուպիէ: Երեկոյեան ժամերգութիւնը տեղի ունեցաւ Ս. Աննա եկեղեցւոյ մէջ, որ լեցուած էր Հալեպէն եւ շրջաններէն եկած բազմաթիւ ուխտաւորներով:

Յաջորդ օր՝ կիրակի, հոծ բազմութեան մը ներկայութեան պատարագեց առաջնորդ սրբազանը եւ քարոզեց:

Բացատրեց հայ եկեղեցւոյ ունեցած դերը եւ թելադրեց Եագուպիէի արաբախօս ժողովուրդին, որպէսզի հաւատարիմ մնան իրենց մայրենի եկեղեցւոյ: Քարոզը մաս առ մաս արաբերէսի թարգմանեց տէր Դանիէլ քահանայ:

Եկեղեցական արարողութիւններէ ետք, քաղաքացիներու եւ զինուորական մասնակցութեամբ, հայկական պարեր կատարուեցան, ստեղծուեցաւ խանդավառ մթնոլորտ, եւ ժողովուրդը ակամայ բաժնուեցաւ:

Կիրակի երեկոյ սրբազանը մեկնեցաւ Հալեպ՝ օրհնելով խուռներամ բազմութիւնը, որ կը սպասէր ողջերթ մաղթելու համար:

Այս տարի ուխտաւորներու բացառիկ բազմութիւն մը եկած էր Եագուպիէ: Տեղւոյն թաղականութիւնը ծրագրած է եկեղեցւոյ կողքին քանի մը սենեակներ շինել՝ ուխտաւորներու յառկացնելու համար:

ԺԻՐԱՅՐ ՓԱԼԱՍՈՒՏԵԱՆ «ՍԵԱՆՉԵԼԻ ՆԿԱՐԻՉԸ»

Փարիզի «Տոֆին Լիպերէ» թերթը վերի խորագրին տակ կը գրէ Ժիրայր Փալամուտեանի մասին.

«Երկրորդ տարին է, որ կու գամ այս գմայլելի լիճին ափերը: Անցեալ ամառ փորձեցի քանի մը պատահներ պատրաստել, սակայն չվճռեցայ հոս տիրող բազմեղանգ լոյսէն, որ չափազանց դժուար է գոյնի վերածել: Հոգեզալուստին նորէն եկայ, կը խորհիմ՝ անելի լաւ հասկցած ու ըմբռնած ըլլալ այս տեսարանները, եւ հիմա, որ դեռ արձակուրդի շաբաթ մը ունիմ, պիտի ձեռնարկեմ նկարել լիճը, որ զիս կը թովէ եւ սարսուռ կը պատճառէ ինծի...»:

Փալամուտեան այս հոգածութիւնը կամ անելի ճիշդ՝ արուեստի այս գիտակցութիւնը պատիւ կը բերէ Ժիրայր Փալամուտեանի. ուղղամիտ արուեստագետ մը, որուն տաղանդն ու ներկայիս ձեռք բերած յաջողութիւնը չեն կրցած բեկանել իր համեստութիւնը եւ աշխատանքի մէջ իր ունեցած խստապանք խառնուածքը:

Իրեն հանդիպեցանք Փալատրիի հայկական ճամբարին մէջ, ուր եկած էր քանի մը օրով հանգստանալու՝ Յունաստանէ վերադարձին: Իրեն հետ բերած էր քանի մը գեղեցիկ ու գրաւիչ պատահներ, փայլուն գոյներով եւ ուժեղ անհատականութեամբ գործադրուած:

Ժիրայր Փալամուտեան նկարել սկսած է 13 տարեկանին՝ «տեղի տալով ներքին զօրաւոր պահանջի մը»: Ծանր օրեր անցուցած է. որոնք ըստ իրեն. մեծապէս օգտակար եղած են իրեն:

Փարիզ եկած է 1946-ին. Օգտակար աշխատանք է կատարած հոն եւ յաջողութեամբ ցուցադրած է մայրաքաղաքին, ինչպէս եւ Վանսի, Նիւ Եորքի, Գահիրէի, Ադրեսանդիոյ եւ Պէրլուի մէջ...

Ահա, հիմա կրցած է Եթովպիան լիճին դիմաց... Այս աշխատանքը իրեն կը թուի փորձաքար մը, որմէ կ'երկնջի, եւ սակայն մենք բնաւ չենք կասկածի, որ պիտի կարենայ, յաջող կերպով մեկնել ու նկարել Տոֆինուայի սիրուն ու ներդաշնակ տեսարանները:

ՖՐԱՆՍԱԶԱՅ ԵՐԱԺԵՏՆԵՐ

ԳՈՒՐԳԵՆ Մ. ԱԼԵՄՇԱՀ

«Սովետական Հայաստան» ամսաթերթի յունիսի թիւին մէջ, «Ֆրանսահայ երաժիշտներ» խորագրին տակ, Շիցիլեա Բրուտեան հետեւեալ տողերը նուիրած է Գուրգեն Մ. Ալեմշահի:

Հայ ժողովրդի դառն ճակատագիրն է կիսել նրա շնորհալի զաւակներին մէկը՝ Թուրքիայից Վենետիկ, ապա Փարիզ գաղթած եւ իր վաղաժամ մահը հետաւոր Ամերիկայում գտած երգահան ղեկավար-խմբավար Գուրգեն Ալեմշահը: Խորապէս սիրում էր Ալեմշահը, բոլոր հայերի հայրենիքը՝ Հայաստանը: Այդ սիրոյ ճշմարիտ արտայայտութիւնը նրա ստեղծագործութիւններն են, մեներգներն ու խմբերգները, համանուագային երկերը, որոնց մէջ ներգրուած է հայրենասէր երգահանի՝ իր ազգային երաժշտական լեզուով խօսելու ծիրքն ու ջանքը: Նրա «Իմ երգը», «Իղծ» մեներգները, «Մեր պարտիզում», «Անուշիկ եար ջան» խմբերգները, «Աւարայրի պատերազմը» համանուագային եւ ձայնական երկը գեղարուեստական բարձր մակարդակով գրուած գործեր են:

Ալեմշահը բազմիցս կարօտով ու թախծով ասել է, թէ՝ «Ամեն ծաղիկ իր հողում է բուսնում. ու որքան էլ ջանաք մենք մեր հայրենիքի սահմաններից դուրս, չենք կարող հասնել կատարելին»:

Ալեմշահի հայրանանուէր գործունեութեան դրսեւորումներից մէկն էլ նրա երաժշտական-հասարակական գործունեութիւնն էր: Ամբողջ սրտով նա ձգտում էր հայ երգը հասցնել պանդուխտ հայերի սրտին, օտարութեան մէջ վեր հանել եւ վառ պահել հայ ազգային մշակոյթը: Բարձր գնահատանքի արժանի է Ալեմշահի, ինչպէս նրա ղեկավարած երգչախմբերի եւ նուագախմբերի հայրենասնուէր աշխատանքը: Ի դէպ Ալեմշահի տպագիր եւ անտպագիր ստեղծագործութիւնները պահոււմ են հայկական Թանգարանի երաժշտական բաժնում:

«ԱԶԴԱԿ»Ի ՀԵՌԱԶԱՅՆԻ ԹԻԻԵՐԸ

«ԱԶԴԱԿ»Ի հետ կապուելու համար հեռաձայնել հետեւեալ թիւերուն.

(01)258526, (01)260115 եւ (01)241274:

ՕՐԵՐԵՈՅՑ

ԵՐԿՈՒՇԱՐԹԻ, 14 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 2009 - ՊԷՅՐՈՒԹ

Կ.ա. 6:00

Կ.ա. 9:00

Կ.ե. 12:00

Կ.ե. 3:00

Կ.ե. 6:00

Կ.ե. 9:00

26°C

27°C

30°C

32°C

27°C

25°C

ԱՐԵՒՈՏ

ՋԵՐՄԱՍԻԺԱՆ

ՅԵՐԵԿ՝

ԳԻՇԵՐ՝

ԽՈՆԱՌՈՒԹԻՒՆ՝

32°C

51%

23°C

58%

ԺԻՒՏՕ. ԵՒՐՈՊԱՅԻ ԵՐԻՏԱՍԱՐԴՆԵՐՈՒ ԱԽՈՅԵԱՆՈՒԹԻՒՆ

ԱՐՏԵՈՄ ՊԱՂՏԱՍԱՐԵԱՆ ՀԱՆԴԻՍԱՑԱԻ ԵՒՐՈՊԱՅԻ ԱԽՈՅԵԱՆ

Շաբաթ, 12 սեպտեմբե-րին, Երեւանի Կարէն Դե-միրճեանի անուան մար-զահասմերգային համալի-րին մէջ տեղի ունեցաւ Ժիւ-տոյի Եւրոպայի երիտա-սարդներու ախոյեանու-թեան պաշտօնական բա-ցումը՝ ներկայութեամբ Զայաստանի վարչապետ Տիգրան Սարգսեանի, որ միեւնոյն ժամանակ այս ախոյեանութեան կազմա-կերպիչ կոմիտէին նախա-գահն է։ Ներկայներուն շար-քին էին նաեւ Զայաստանի Ողիմպիական կոմիտէի նախագահ Գագիկ Ծա-ռուկեան, Զայաստանի երի-տասարդութեան եւ մարմնակրթութեան նախարար Արմէն Գրիգորեան, Ժիւտոյի Եւրոպայի ֆետերասիոնի նախագահ Սերկէյ Սոլովէշիք եւ այլ պաշտօնական ան-ձեր։

Նշենք, որ մրցաշարքը սկսած էր ուրբաթ, 11 սեպտեմբերին, նախքան բաց-ման հանդիսութիւնը տեղի ունենալը՝ մասնակցութեամբ 38 երկիրներու 295 երկ-սեռ մարզիկներու։

Իր խօսքին մէջ Սոլովէշիք, շնորհակալութիւն յայտնելով Զայաստանի կառա-վարութեան, ըսաւ, թէ Զայաստան շատ լաւ ձեւով պատրաստուած էր հիւրընկա-լելու այս մրցաշարքը։

Ապա, ան Ժիւտոյի եւրոպական ֆետերասիոնի ոսկեայ յուշամետալով պարգե-ւատրեց վարչապետ Տիգրան Սարգսեանը, Գագիկ Ծառուկեանը, նախարար Ար-մէն Գրիգորեանը, ինչպէս նաեւ Զայաստանի Ժիւտոյի ֆետերասիոնի նախագահ Ալեքսան Աւետիսեանը։

Բացման հանդիսութենէն ետք սկսան տեղի ունենալ տարբեր դասակարգի մրցումները։

Գիւմրեցի Արտեմ Պաղտասարեան, որ իր մասնակցութիւնը բերաւ 73 քկ դա-սակարգի մրցումներուն, իր բոլոր մրցակիցներուն ալ յաղթելով հասաւ մինչեւ աւարտական հանգրուան, ուր յաղթել էտք իր յոյն մրցակիցին Տէյվիտ Յունկո-րիսին, հանդիսացաւ Եւրոպայի ախոյեան։

Զայաստանի միւս ներկայացուցիչները՝ Զայկ Զամբարծումեան (81 քկ), Անի Աւագեան (57 քկ) եւ Անի Իլիշեան (63 քկ), իրենց կատարած առաջին իսկ մրցում-ներուն պարտութիւն կրեցին։

ՃԱՏՐԱԿ. ԿՐԱՆ ՀԼԵՍԻ ՄԱՍԹԸՐԶԻ 2-ՐԴ ՄՐՑԱՇԱՐՔ

ԱՐՈՆԵԱՆ ՏԻՐԱՑԱԻ ՏԻՏՂՈՍԻՆ

Անցեալ շաբաթավերջին աւարտեցան կրան շլէմի ճատրակի Մասթըրզի 2-րդ մրցաշարքը, որ տեղի ունեցաւ Պիլպաոյի մէջ (Սպանիա)։

Հայրենի վարպետ Լեւոն Արոնեան արժանազրելով 4 յաղթանակ, 1 հաւասա-րութիւն եւ կրելով 1 պարտութիւն, կէտերու մեծ տարբերութեամբ (13 կէտ) տի-րացաւ տիտղոսին։ Երկրորդ հանդիսացաւ ռուս Ալեքսանտր Կրիսչուք (8 կէտ), երրորդ՝ ուքրաճացի Սերկէյ Քարժաքին (7), իսկ չորրորդ՝ սպանացի Ալեքսէյ Շի-րով (3)։

Նշենք, որ այս մրցաշարքին իրենց մասնակցութիւնը բերին հետեւեալ չորս մրցաշարքերու տիտղոսներուն տիրացող վարպետները. Նանչիկ Փըրլ Սփրինկ, Քորիւս-Վիյք Ան Զի, Սիւտաւտ Տը Լինարես եւ Էմթել Մասթըրզ - Սոֆիա։

ԾԱՆՐԱԲԱՐՁՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՅԱՍՏԱՆ ՀԱՀԵՑԱԻ ԵՐԿՈՒ ԱՐԾԱԹ ՄԵՏԱԼ ԵՒՍ

Եւրոպայի ծանրաբարձութեան պատանիներու ախոյեանութեան մրցումներուն, որոնք տեղի կ'ունենան Իսրայէլի մէջ, հայրենի երկու ներկայացուցիչներ երկու արծաթ մետալ եւս ապահովեցին Զայաստանի։

94 քկ դասակարգին մէջ, Զամլեթ Պօղոսեան բարձրացնելով 303 քկ, հանդի-սացաւ երկրորդ։ Տիտղոսին տիրացաւ Վիլիամինի Ալեքսիժէ (307 քկ)։

Գերծանը կշիռի մրցումներուն, իր կարգին Զրաչ Ղարիպեան հանդիսացաւ երկ-րորդ բարձրացնելով 327 քկ։ Առաջին հանդիսացաւ Արթուր Փլեսնիքեա (Լաթ-վիա, 367 քկ)։

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՖՈՒԹՊՈԼԻ ԱԽՈՅԵԱՆՈՒԹԻՒՆ

ԱՅՍՕՐ՝ ՄԻՔԱ - ՓԻԻՆԻԿ ԳԱԳԱԹԻ ՃԱԿԱՏՈՒՄԸ

Նախանցեալ օր տեղի ունեցան Զայաստանի ֆութպոլի ախոյեանութեան 21-րդ հանգրուանի մրցումները, բացի Միքա - Փիւնիկ գագաթի ճակատումէն, որ տեղի պիտի ունենայ այսօր։ Փիւնիկ այժմ վեց կէտի առաւելութիւն մը ունի Մի-քայի վրայ։

Շաբաթավերջի մրցումներուն մեծագոյն յաղթականը հանդիսացաւ Բանանց, որ 5-0 արդիւնքով յաղթեց Կիլիկիայի։

Ի՞ՆՉ ԿԸ ԳՐԵՆ . . .

որ ճիշդ կերպով համա-գործակցութիւն տեղի չու-նեցաւ իրենց հետ։ Ան ցան հաստատեց, թէ իրենք կառչած են 15+10+5 կառավարական տարագին, որովհետեւ այլընտրանք որոնելու անհրաժեշտութիւն գոյու-թիւն չունի ներկայ հանգրուանին։

Քուէթեան «Անպա» օրաթերթին հետ ունե-ցած իր գրոյցին ընթաց-քին, ընթացաւարտ կա-ռավարութեան նախա-րարներէն մէկը դիտել տուած է, որ ընթացա-ւարտ վարչապետին անուըն անգամ մը եւս իբրեւ վարչապետ առա-ջադրելու ոչ մէկ կարե-ւիութիւն գոյութիւն ունի, նոյնիսկ կէս առ հարիւր։ Անոր համաձայն, անգամ մը եւս պիտի առաջադըր-ւի Սաւա Յարիրիի անուըն, սակայն այս ան-գամ կառավարութեան կազմութիւնը աւելի եր-կար ժամանակ կրնայ առնել, որովհետեւ նախագիտ գոյացած

Շարունակուած 3րդ ելքն սկզբնական համաձայ-նութիւնները եւ բաժնեկ-ցութեան սկզբունքները արդէն վիժած են, ուստի նորերը հաստատելու անհրաժեշտութիւն գոյու-թիւն ունի։ Նախարարը դիտել տուած է, որ եթէ անգամ մը եւս փոքրա-մասնութիւն եւ մեծա-մասնութիւն գոյանայ, այն ատեն կրնայ ընդդի-մութիւնը դիմել քաղա-քացիական անհնազան-դութեան, կազմուած կա-ռավարութեան օրինա-կանութեան մերժման, ինչ որ աւելի վատ կացու-թիւններու եւ նորանոր տագնապներու դէմ յան-դիման կը դնէ երկիրը։

«Քապաս» կը գրէ, թէ հանրապետութեան նա-խագահ Միշէլ Սլէյմանի եւ հրաժարական ներկա-յացուցած վարչապետին միջեւ տեղի ունեցած հանդիպումին ընթացքին բենարկույմ կատարուած է յառաջիկայ հանգրուա-նին առնչութեամբ։ Նա-խագահը նախորդ գործե-լածը ապադրուի նկա-

տած է դիտել տալով, որ երկխօսութեան սեղանին շուրջ համախմբուիլը եւ մէկ յարկի տակ նստիլը կրնայ օժանդակել կա-ռավարութեան կազմու-թեան «ճամբու քար-տես»ի գոյացման։

ԱՅԼ ԼՈՒՐԵՐ

«Ախպար» կը գրէ, թէ 8 տարի անցաւ 11 սեպ-տեմբերի ահաբեկչական արարքէն եւ նոճաւանջէն, սակայն ոչ Աֆղանիստա-նի եւ ոչ ալ Իրաքի պատե-րազմները կրցան մարել այն կրակը, որ տակաւին կը բորբոքի զոհերու ըն-տանիքներուն սրտերուն մէջ։ Ըստ տվորութեան, Միացեալ Նահանգներու նախագահը, որ այս տարի Պարաք Օպաման է, 11 սեպտեմբերին ոգեկոչեց յիշատակը ահաբեկչակն արարքներու զոհերուն, ինչպէս նաեւ յայտարա-րեց, որ ոչինչ պիտի կա-սեցնէ Միացեալ Նահանգ-ները Քալիտայի եւ ահա-բեկչութեան դէմ պայքա-րել։

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՖՈՒԹՊՈԼ. ՇԱՐԱԹԱՎԵՐՋԻ ՄՐՑՈՒՄՆԵՐՈՒՆ ԱՐԴԻՒՆՔՆԵՐԸ

- ԶԵԼՍԻ ԴԺՈՒԱՐՈՒԹԵԱՄԲ ՅԱՂԹԵՅ ՍԹՈՔ ՍԻԹԻԻ -
- ԻՆԹԵՐ ՄԻԼԱՆ, ՊՈՐՏՕ ԵՒ ՀԱՄՊՈՒՐԿ ՎՄՐԱՊՆԴԵՅԻՆ ԻՐԵՆՅ ԴԻՐՔԵՐԸ

Անցեալ շաբաթավերջին տեղի ունեցած եւրոպա-կան ֆութպոլի ախոյեանութեան մրցումներուն ծիրին մէջ, Անգլիոյ դասաւորման առաջին դիրքը գրաւող Զելսի դժուարութեամբ յաղթական վերադարձաւ Սթոք Սիթիի դաշտէն, երբ մրցումին 94-րդ վայրկեանին Ֆլորան Մալուտա նշանակեց իր կազմին յաղթանա-կի կոլը (2-1)։ Ա. կիսախաղի կորսուած վայրկեան-ներուն (48-րդ) Տիտիէ Տրոկպա նշանակեց լոնտոն-եան կազմին առաջին կոլը։

Մանչեսթըր Եունայթըտ Ուայթ Զարթ Լէյնի մէջ կա-րելոր յաղթանակ մը արձանագրեց, երբ 3-1 արդիւն-քով պարտութեան մատնեց Թոթենհամը։ Մանչեսթըր իր յաղթանակը արձանագրեց տասը մարզիկով նկա-տի ունենալով, որ 59-րդ վայրկեանին Փոլ Սքոլզ կար-միր քարտ մը ստացաւ։ Ռայըն Կիկզ (25-րդ), Անտեր-սոն (41-րդ) եւ Ռւէյն Ռունի (78-րդ) նշանակեցին յաղ-թական կազմին կոլերը։

Իտալիոյ մէջ Իմթեր Միլան 2-0 արդիւնքով պար-տութեան մատնեց իր հիւրը Փարման։ Սամուէլ Էթու (71-րդ) եւ Տիեկօ Միլիթօ (88-րդ) նշանակեցին յաղ-թական կազմին երկու անպատասխան կոլերը։

Ֆրանսայի մէջ Պորտօ իր կարգին անրապնդեց պա-րագլուխի իր դիրքը, երբ Կուֆրանի նշանակած կո-լին շնորհիւ (17-րդ) 1-0 արդիւնքով պարտութեան մատնեց Կրենոպլը։

Պունտըսիկայի մրցումներուն, Զամպուրկ (առա-ջին) կարելոր ճակատումի մը 3-1 արդիւնքով պար-տութեան մատնեց Շթուքլարթը։ Սլատին Փեթրիչ (30-րդ), Էլժերօ Էլիա (58-րդ) եւ Ջէ Ռոպերթօ (91-րդ) նշանակեցին յաղթական կազմին կոլերը։

Տպաւորիչ յաղթանակ մը արձանագրեց նաեւ Պա-լէն Միւնիխ, որ 5-1 արդիւնքով յաղթական վերադար-ձաւ Պորուսիա Տորքմունտի դաշտէն։ 80 հազար հաւ-դիսատեսներու ներկայութեան, Մարիօ Կոմեզ (36-րդ), Պասթիան Շվայնսթայկըր (50-րդ), Ֆրանք Ռիպերի (65-րդ) եւ Թոմաս Մեւլըր (78-րդ եւ 88-րդ) նշանակեցին Պալէրնի կոլերը։

Ինչ կը վերաբերի Սպանիոյ, Պարսելոնա եւ Ռէալ Մատրիտ յաղթանակներ արձանագրեցին յաջորդա-բար պարտութեան մատնելով Կեթաֆէն (2-0) եւ Ես-փանիոլը (3-0)։ Պարսելոնայի Կոլերը նշանակեցին Չլաթան Իպրահիմովիչ (66-րդ) եւ Լիոնել Մեսսի (80-րդ), իսկ Ռէալ Մատրիտի կոլերը՝ Էսթեպան Կրա-ներօ (39-րդ), Կուրի (77-րդ) եւ Քրիսթիանօ Ռոնալ-տօ (91-րդ)։

Ստորեւ կու տանք շաբաթավերջի մրցումներուն արդիւնքները.

●ԱՆԳԼԻԱ. 5-ՐԴ ՀԱՆԳՐՈՒԿԱՆ	
Պլեքպըրն - Վուլվզ	3-1
Լիվըրփուլ - Պըռնլի	4-0
Մանչեսթըր Սիթի - Արսենալ	4-2
Փորթսմաութ - Պոլթըն	2-3
Սթոք Սիթի - Զելսի	1-2
Սանտըրլենտ - Զալ Սիթի	4-1
Ուիկըն - Ուեսթ Զամ	1-0
Թոթենհամ - Մանչեսթըր Եունայթըտ	1-3
Պրիմիկնիեմ - Ասթօն Վիլա	0-1
Ֆուլիեմ - Էվըրթըն	2-1

ԴԱՍԱԻՈՐՈՒՄ.	ԿԵՏ
1. Զելսի	15 (12-3)
2. Մանչեսթըր Եունայթըտ	12 (11-3)
3. Մանչեսթըր Սիթի	12 (8-2)
4. Թոթենհամ	12 (12-7)
5. Լիվըրփուլ	9 (13-7)

●ԵԱԼԶԻՕ. 3-ՐԴ ՀԱՆԳՐՈՒԿԱՆ	
Լիվորնօ - Ա. Սէ. Միլան	0-0
Լացիօ Ռոմա - Եուվենթուս	0-2

ՖՈՐՄԻԼԱ - 1

- ՊՐԱՌԻՆ-ՄԵՐՍԵՏԵՍ ՏՈՒՊԼԷ ՄԸ ԻՐԱԳՈՐԾԵՑ
- ՀԵՄԻԼԹԸՆԻ ՀԱՄԱՐ ՏԻՏՂՈՍԻՆ ՏԻՐԱՆԱԼՈՒ ՅՈՅՄԵՐԸ ՎԵՐՋ ԳՏԱՆ

Երէկ տեղի ունեցաւ Ֆորմիլա - 1-ի 2009-ի աշ-խարհի ախոյեանութեան տարեշրջանի 13-րդ կրան փրին Մոնզայի (Իտալիա) վազուղիին վրայ։ Նշենք, որ տարեշրջանի աւարտին մնացած է չորս կրան փրի միայն։

Երէկուան այս կրան փրիին, Պրաուս-Մերսետես յաջողեցաւ տուպլէ մը իրագործել, երբ անոր երկու վարորդները Ռուպենս Պարիքելլօ (Պրագիլ) եւ Եմ-սըն Պաթըն (Անգլիա) յաջորդաբար գրաւեցին առա-ջին եւ երկրորդ դիրքերը։ Պարիքելլօ արժանագրեց 1 ժամ 16' 21" արդիւնք մը, իսկ Պաթըն ժամանման գիծ հասաւ 2" ուշացումով։ Երրորդ դիրքը գրաւեց Ֆե-ռարիի ֆինլանտացի վարորդ Քիմի Ռայթօնըն (30" ուշ)։

Անցեալ տարուան տիտղոսակիր անգլիացի Լուիս Յեմիլթըն (Մաքլարըն-Մերսետես), հառառակ անոր որ շաբաթ օր տեղի ունեցած փուլ փոզիշընի մրցում-ներուն գրաւեց առաջին դիրքը, սակայն երէկ վերջին լեփին ինքնաշարժի արկած մը ունենալով ոչ միայն դուրս մնաց, այլեւ ան տիտղոսին տիրաճալու իր յոյ-սերը վերջնականապէս կորսնցուց։ Ան այժմ 27 կէտով կը գրաւէ 7-րդ դիրքը՝ 53 կէտով ետ մնալով Պաթը-նէն։

Տարեշրջանի 14-րդ կրան փրին տեղի պիտի ունե-նայ կիրակի, 27 սեպտեմբերին, Սինկափուրի մէջ։

Ստորեւ կու տանք երէկուան կրան փրիին ար-դիւնքները.

1. Ռուպենս Պարիքելլօ (Պրագիլ) Պրաուս-Մերսե-տես 1 ժամ 16' 27"
2. Եմսըն Պաթըն (Անգլիա) Պրաուս-Մերսետես 02" ուշ
3. Քիմի Ռայթօնըն (Ֆինլանտա) Ֆեռարի 30" ուշ
4. Ատրիան Սուրիլ (Գերմանիա) Ֆորս-Ինտիա 31" ուշ

Աթալանթա - Սամտորիա	0-1
Պոլոնիա - Քիեւօ	0-2
Ֆիորենթինա - Քալիարի	1-0
Իմթեր Միլան - Փարմա	2-0
Փալերմօ - Պարի	1-1
Սիենա - Ա. Էս. Ռոմա	1-2
Ուտինթզէ - Քաթանիա	4-2
Ենոուվա - Նափոլի	4-1

ԴԱՍԱԻՈՐՈՒՄ.	ԿԵՏ
1. Ենոուվա	9 (8-3)
2. Եուվեթուս	9 (6-1)
3. Սամտորիա	9 (6-2)
4. Իմթեր Միլան	7 (7-1)
5. Ֆիորենթինա	7 (3-1)

●ՍՊԱՆԻԱ. 2-ՐԴ ՀԱՆԳՐՈՒԿԱՆ	
Աթլետիքօ Մատրիտ - Ռասիըկ Սանթանտեր	1-1
Կեթաֆէ - Պարսելոնա	0-2
Եսփանիոլ - Ռէալ Մատրիտ	0-3
Սելիլլա - Ռէալ Մարալիոսա	4-1
Տեփորթիօ Քորունա - Մալակա	1-0
Սփորթինկ խիխօն - Ալմերիա	1-0
Թեներիֆէ - Օսասունա	2-1
Վիարէալ - Մալորքա	1-1
Ռէալ Վալատոլիտ - Վալենսիա	2-4
Էքսերես - Աթլետիքօ Պիլպաօ	0-1

ԴԱՍԱԻՈՐՈՒՄ.	ԿԵՏ
1. Պարսելոնա	6 (5-0)
2. Ռէալ Մատրիտ	6 (6-2)
3. Վալենսիա	6 (6-2)
4. Աթլետիքօ Պիլպաօ	6 (2-0)
5. Մալորքա	4 (3-1)

●ՖՐԱՆՍԱ. 5-ՐԴ ՀԱՆԳՐՈՒԿԱՆ	
Լը Մանս - Մարսէյ	1-2
Լիլ - Սոշօ	1-0
Լիոն - Լորիան	1-0
Սոնփելիէ - Լանս	1-0
Նանսի - Թուլուզ	0-0
Վալենսիեն - Պոլոնիը	1-1
Պորտօ - Կրենոպլը	1-0
Օքսեռ - Նիս	2-0
Ռենն - Սենթ Էթիեն	1-0
Մոնաքօ - Փարիզ Սեն Ժերմեն	2-0

ԴԱՍԱԻՈՐՈՒՄ.	ԿԵՏ
1. Պորտօ	13 (12-3)
2. Լիոն	13 (10-3)
3. Սոնփելիէ	11 (9-3)
4. Մարսէյ	11 (6-2)
5. Փարիզ Սեն Ժերմեն	10 (10-6)

●ՊՈՒՆՏԸՍԼԻԿԱ. 5-ՐԴ ՀԱՆԳՐՈՒԿԱՆ	
Պորուսիա Տորքմունտ - Պալէրն Միւնիխ	1-5
Ֆրայպուրկ - Այնթրախթ Ֆրանքֆորթ	0-2
Յոֆընհայմ - Պոխում	3-0
Մայնց-ՕՏ - Զերթա Պերլին	2-1
Նիւրնպերկ - Պորուսիա Մեռնընկլատպախ	1-0
Վոլֆսպուրկ - Պալէր Լեւերքուզըն	2-3
Զամպուրկ - Շթուքլարթ	3-1
Վերտըր Պրեմըն - Զանովըր-96	0-0
Քեօլն - Շալքէ	1-1

ԴԱՍԱԻՈՐՈՒՄ.	ԿԵՏ
1. Զամպուրկ	13 (15-6)
2. Պալէր Լեւերքուզըն	13 (13-5)
3. Շալքէ	10 (7-3)
4. Այնթրախթ Ֆրանքֆորթ	9 (7-4)
5. Պալէրն Միւնիխ	8 (11-5)

5. Ֆեռմանտօ Ալոնսօ (Սպանիա) Ռընօ 59" ուշ
6. Զայքի Քովալայնըն (Ֆինլանտա) Մաքլարըն-Մեր-սետես 1' ուշ
7. Նիք Զիտֆելտ (Գերմանիա) Պի. Էմ. Տապըլիու-Սաուպըր 1' 22" ուշ
8. Սեպասթիան Վեթել (Գերմանիա) Ռետ Պուլ-Ռը-նօ 1' 25" ուշ

ԹՐԲԱԿԱՆ ՄԱՄՈՒԼԸ ԿԸ ՇԱՐՈՒՆԱԿԷ ԱՆԴՐԱԴԱՌՆԱԼ ՀԱՅԱՍՏԱՆ-ԹՈՒՐԿԻԱ ԱՐՁԱՆԱԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐՈՒՆ

- Եօմեր Թաշիրցի «Թուտեյզ Զաման»-ի լոյս տեսած «Թուրքիա եւ շայաստան իրարու կը մօտենան» խորագիրով յօդուածին մէջ կը գրէ, որ «լաւ լուրը այն է, որ «Ֆուլթալային դիւանագիտութիւնը կենդանի եւ առողջ է: Ոչ այնքան լաւ լուրը այն է, որ տաւալուն կիսախաղին ենք, եւ երկու ազգային խումբերուն մոլեռանդ համակիրները դաշտին վրայ սուր դանակներ նետելով կրնան մրցունք ջնջել կամ իրենց խումբերը դուրս ձգել»:

Ապա հարց տալէ ետք, թէ Թուրքիա ապրիլին ինչ-՞նչ յարաբերութիւնները բնականոնացնել համաձայնեցաւ, ալ կը պատասխանէ. «22 ապրիլի որոշումը յառաջ մղուած էր քաղաքական օրացոյցի մը կողմէ, որուն վրայ Անգարա որեւէ վերահրսկողութիւն չունէր: Զակառակ ազդեցութեամբ առաքելութեանց, շայաստանի հետ յարաբերութիւնները առաջնակարգ նկատելու Անգարայի որոշումին ետին կանգնող հիմնական պատճառը ամերիկեան քոնկրետսիին եւ Սպիտակ տան կողմէ 1915-ին օսմանցի հայերուն զանգուածային ջարդը ցերեպայանութիւն նկատող լեզուի մը օգտագործումն էր: 22 ապրիլի յայտարարութիւնը մասնակիօրէն կատարեց իր առաքելութիւնը: Սպիտակ տունը 24 ապրիլին հրապարակեց իր աւանդական «Հայկական յիշողութեան օր» մասնակ առանց անգարելու «Յ» բառին, ինչպէս թուրք դիւանագետները զայն կը կոչեն: Բայց եւ այնպէս ալ անգամ «Ս» բառն էր, որ թուրք ազգայնական հաստատութիւնը անակնկալի բերաւ: Պարաք

Օպամա անգամ մը ես իր իւրայատկութիւնը ցուցադրեց օգտագործելով հայկական «Մեծ եղեռն» եզրը, որ աւելի ընդհանրական ցեղասպանութեան հասկացողութեան ակնարկելու զգացական կերպ մըն է»:

Թաշիրցի իր յօդուածը կը փակէ մշտնջող, որ արձանագրութիւններու յայտարարութիւնները կը պահէ հայ-թրքական հաշտութեան երեւոյթը: «Եթէ սուր դանակներ դաշտին մէջ չենտուլին, ֆուլթալային դիւանագիտութիւնը կրնայ յառաջ ընթանալ: Կրնար տակաւին շատ կանուխ ըլլալ Անգարայի եւ Երեւանի միջեւ իսկական մերձեցումի մը մասին խօսիլ: Սակայն ոչ ոք կրնայ երկու կողմերը ամբաստանել փորձ չկատարելու յանցանքով: Յամար դրացիներու միջեւ բանակցութիւնները երբեք ալ դիրքին չեն եղած», կը գրէ Թաշիրցի:

- Իսկան Տաղը «Թուտեյզ Զաման»-ի մէջ լոյս տեսած իր «Թուրքիա եւ շայաստան. մրցունք տակաւին չէ աւարտած» խորագիրով յօդուածին մէջ կը յայտնէ, որ «Ֆուլթալային դիւանագիտութիւնը» ժամկետ մը ճշդած է, ըստ որուն, սեպտեմբեր 2008-ին շայաստանի մէջ շայաստան-Թուրքիա ազգային խումբերու ֆուլթալի մրցունք մինչեւ հոկտեմբեր 2009 դարձի մրցունքը երկարաձգուող ժամանակահատուածին ընթացքին որոշ շօշափելի քայլեր պէտք է առնուին:

Ան կը նշէ, որ նկատուողներով, որ ժամկետին աւարտը կը մօտենայ, արձանագրութիւններու յատարարութիւնը մտաւ՝ վախճանները կը փախաւորուին: Պարաք

կանոնացման ջանքերը տակաւին սեղանին վրայ են:

«Սակայն շրջանային մակարդակի վրայ բնականոնացման բանալի մը բացակայ էր արձանագրութեան, եւ այդ ալ Ղաւթաբաղի հարցն է: ...Դժուար է տագնապի շրջանի մը մէջ «երկկողմանի խաղաղութիւն» պահել: ...Ուստի Թուրքիոյ եւ շայաստանի միջեւ իսկական բնականոնացումը շայաստանի եւ Ազրապէյճանի մէջ քաղաքականութեան եւ ընկերային հոգեբանութեան բնականոնացումը կը պահանջէ», կը գրէ ան:

Տաղը իր յօդուածը կը փակէ յայտնելով, որ «Եթէ Թուրքիա եւ շայաստան կ'ուզեն իրենց յարաբերութիւնները բնականոնացնել, պէտք է արագ շարժին: Այսպիսի մուրթ հարցի մը շուրջ ամիսներու եւ տարիներու վրայ երկարող շատ երկարատեւ բնականոն մը կրնայ զոհ երթալ ազգայնական հակազդեցութեանց, որոնք թէ Թուրքիոյ եւ թէ շայաստանի մէջ ուժեղ են: Մինչ զոյգ մայրաքաղաքներուն մէջ ալ քաղաքական ուժեղ կամք գոյութիւն ունի եւ մինչ հասարակութիւնը պատրաստ է որոշ յառաջդիւնութիւն մը տեսնելու, պէտք է սպասենք, որ ազգայնականները լարածութիւնը աճեցնեն եւ ներկայ մախաբանութիւնը թաղեն: Փոխաբերական մակարդակները (թրքական, «Ա.») պէտք է պատմական թշնամանքներուն կշիռը արագացնեն»:

- Եւալի Դաւիթ «Թուտեյզ Զաման»-ի մէջ լոյս տեսած իր «Լաւ դրացի մը» խորագիրով յօդուածին մէջ կը վկայականօրէն փոխառուէ «Ֆուլթալային դիւանագիտութեան օր» մասնակ առանց անգարելու «Յ» բառին, ինչպէս թուրք դիւանագետները զայն կը կոչեն: Բայց եւ այնպէս ալ անգամ «Ս» բառն էր, որ թուրք ազգայնական հաստատութիւնը անակնկալի բերաւ: Պարաք

ալիք մը գոյութիւն ունի, եւ տակաւին այդ երեւոյթին սկզբնաւորութեան ենք: Եթէ կարենանք աշխարհի վրայ շրջող այս ցնցումի ալիքը պատշաճ ձեւով դեկավարել եւ հասարակական կարծիքը առողջ կերպով տեղեկացնել, ապա վաւերացման (շայաստան-Թուրքիա արձանագրութիւններու. «Ա.») գործընթացին աւելի հանգիստ կերպով կրնանք անցնիլ»:

Պաշտօնը կը նախատեսէ, որ Իրաքի, շայաստանի եւ Կիպրոսի հարցերով Անգարա որքան յաջող կերպով վարուի, այդքան Թուրքիոյ Եւրոպական Միութեան անդամակցութեան դէմ ցցունք առարկութիւնները պիտի փոխուին: «...Հետագային մի ըսէք, թէ չզգուշացուցի: Քայլեր սպասեցէք ոչ միայն շայաստանի, Կիպրոսի եւ Իրաքի հարցերով, այլ նաեւ Հալէքի դարձեալ անելի հարցով», կը գրէ ան:

«Սպալի» օրաթերթը կ'անդրադառնայ Եւրոպական Միութեան լրատւական կայքէջի մէջ տեղեկութեան, որուն համաձայն, Եւրոպական Միութեան միջազգային ցամաքային հաղորդակցութեան միութեան մախաբան Մայքըլ Նիլսըն յայտարարած է, որ Թուրքիան առանցքային դերակատարութիւն կ'ունենայ «Նոր Եւրասիական ցամաքային մախաբանութեան» ծրագիրին մէջ: Այդ ծրագիրը կը ձգտէ Եւրոպա-Կովկաս ինքնաշարժի ճամբու կապ տեղեկել:

«Սպալի» կը հաղորդէ, որ Թուրքիոյ արտաքին գործոց նախարար Մեհմեթ Տաւրթալը երկար շրջագայութենէ մը ետք Թուրքիա իր վերադարձին ընթացքին օդանավի մէջ ըսած է, թէ Եւրոպական Միութեան արտաքին գործոց նախարարներու կիսապաշտօնական վեճակին մէջ իրենց անկողնին մէջ կ'ընդունեն:

Թուրքիոյ կիսապաշտօնական վեճակին մէջ իրենց անկողնին մէջ կ'ընդունեն: «Այսօր աշխարհի վրայ կը բնակի շուրջ 8-10 միլիոն հայ, սակայն անոնց մեծամասնութիւնը արտասահմանի մէջ կը բնակի: Վիճակագրութեան կեդրոնական տեղեկագիրին համաձայն, 2009-ին շայաստանի բնակչութիւնը 2 միլիոն 967 հազար է: Ինչպէս կ'երեւի, հայերուն մեծամասնութիւնը կը բնակի Սփիւրքի մէջ: Ինչպէս Սփիւրքը սկսած է բողոքել եւ դժգոհութիւն արտայայտել շայաստանի եւ Թուրքիոյ յարաբերութիւններուն մէջ տեղի ունեցած տեղաշարժերուն համար: Իրենց դրսեւորումներուն մէջ յատկապէս աշխուժ են Եւրոպայի եւ կեդրոնական Ամերիկայի հայկական համայնքները», կ'ընդգծէ յօդուածը:

«Միլիթ»-ի կարծիքով, եթէ ինքնին շայաստանի բնակչութեան համար սահմաններու հաւանական բացումը օդի պէս անհրաժեշտ է, ապա Սփիւրքին ոչ մէկ ձեւով կ'ուրախացնէ յարաբերութիւններու հաւանական ջերմացումը: «Աշխարհի հայերուն մեծամասնութիւնը դէմ է յարաբերութիւններու կարգաւորման, ապա ինչ ու Թուրքիան պէտք է անոր կողմակից ըլլայ», հարց

կու տալ օրաթերթը:

- «Զաման» օրաթերթը լոյս ընծայեց «Թուրքիոյ նկատմամբ Ազրապէյճանի դժգոհութիւնը կրնայ աճիլ» խորագիրով յօդուած մը, որուն մէջ կը գրէ, որ Ազրապէյճանական կառավարութիւնն ու հասարակութիւնը իրենց դժգոհութիւնը կ'արտայայտեն շայաստանի եւ Թուրքիոյ միջեւ յարաբերութիւններու ջերմացման առնչութեամբ: Վերլուծաբաններուն կարծիքով, այդ դժգոհութիւնը կրնայ աճիլ:

Օրաթերթը կը յիշեցնէ, թէ Ազրապէյճանի արտաքին գործոց նախարարը արդէն յայտարարած է, որ «շայաստանի հետ դիւանագիտական յարաբերութիւններու հաստատումը, ըստ էութեան, Թուրքիոյ ինքնուրոյն իրաւունքն է», սակայն հակառակ այդ անտարբեր յայտարարութեան, ակնյայտ է, որ վերջին զարգացումները կը հակասեն Ազրապէյճանի ազգային շահերուն: Ազրապէյճանի Կովկասի հիմնարկի տնօրէն Ռուշեն Իպրահիմով մշտն է, որ եթէ հայ-թրքական յարաբերութիւնները շարունակուին բարելաւուիլ մոյն կշռոյթով, ապա Ազրապէյճանի մէջ հակաթրքական տրամադրութիւնները անկասկած կ'աճին:

«Թուրքիա պէտք է այս մասին մտածէ, նախքան իր յաջորդ լուրջ քայլին ձեռնարկելը» կը մշտն Իպրահիմով:

ՄՐԵՈՑ ՀՈՒՓՈՒՄԵԱՆՑ ԲԱՐՁՐԱԳՈՅՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆ ՎԵՐԱՄՈՒՏ 2009 - 2010

Վարժարանի տնօրէնութիւնը այսու կը յայտարարէ, որ 2009 - 2010 դպրոցական տարեշրջանի լրացուցիչ արձանագրութիւնները վերսկսան 1 սեպտեմբերին, ամէն օր առաւօտեան ժամը 8.30 - 13.30, բացի շաբաթ եւ կիրակի օրերէն:

Տնօրէնութիւնը ուրախութեամբ կը ծանուցէ, թէ այս տարի մանկապարտէզէն ետք կատարուեցաւ վերանորոգումը «Հեփսիմեանց նախակրթարան»-ի բաժիններուն, մանկավարժական լաւագոյն տուեալներով:

Տնօրէնութիւնը դարձեալ կը յայտնէ, որ վարժարան օժտուած է ծաղկոցի բաժնով (2 տարեկանէ վեր փոքրիկներուն), մինչեւ աւարտական կարգերը կենսագիտութեան, ընդհանուր գիտութիւններու եւ ընկերատնտեսագիտութեան ձիւղերով:

Նորեկ աշակերտներու արձանագրութեան համար հարկ է քարտուղարութեան ներկայացնել՝

- ա) Ինքնութեան թուղթի կամ «*իխրաժ քայտի*» լուսապատճենը:
- բ) Մկրտութեան վկայագիր:
- գ) Պատուաստներու, առողջ վիճակի վկայագիրներ եւ արեան խմբակ:
- դ) 4 լուսանկար:

ՎԵՐԱՄՈՒՏ

- ա) Երեքշաբթի, 15 սեպտեմբեր 2009՝ Թ. Ժ. ԺԱ. եւ ԺԲ. դասարաններու համար:
- բ) Հինգշաբթի, 1 հոկտեմբեր 2009՝ միջնակարգ եւ նախակրթարանի բոլոր բաժիններուն համար:
- գ) Չորեքշաբթի, 7 հոկտեմբեր 2009՝ մանկապարտէզի բոլոր կարգերուն համար:

ՏՆՕՐԵՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐ ՄՐԵՈՑ ՀՈՒՓՈՒՄԵԱՆՑ ՎԱՐԺԱՐԱՆԻ

KODAK ընկերութիւնը կարիքը ունի electronic ուսանած երիտասարդի մը: Հետաքրքրուողները կրնան իրենց «Սի. Վի.» ուղարկել հետեւեալ [e-մամակին՝ kanekeur@dm.net.lb](mailto:kanekeur@dm.net.lb), կամ հեռաձայնել 03-286678 թիւին:

ԿՈՒԶՈՒԻ
●Տպարան «Զիրակ» կարիքը ունի սկսնակ պատանի գործաւորի մը: Դիմել՝ հեռ. 03-708035:

ԿՈՒԶՈՒԻ
●Նկարչական հաստատութիւն մը կարիքը ունի պաշտօնէյ օրիորդի մը: Հեռ. 71-703181, Պոլորճ Համուտ:

La Souderie DE LUNETTES
La première au Liban
Autoroute Jdeideh
Près Boghos Optic
Tél. (01) 870016

BOGHOS OPTIC
Autoroute Jdeideh
Tél.: 01-870016 03-194688

HIFOOD
Tel. 04-540973
ՕՐՈՒՄՆ ԸԱԸԸ
ԵՐԿՈՒՇԱԲԹԻ
Իչ + միսով պէտքեկ + աղցան + ամուշեղէն
Սակ՝ 10,000 Լ.Ո.

TAXI HOVIG
Taxiի սպասարկութիւն Լիբանանի եւ Սուրիոյ բոլոր շրջանները:
●Պոլորճ Համուտն ղեկի օդակայան 20,000 Լ. ոսկի:
●Մասնաւոր սպասարկութիւն ղեկի Լաքաթիա եւ Զեյտա: Դիմել՝ հեռ. 03-579440:

ՎԱՅԷ ՊԵՐՊԵՐԵԱՆԻ «ՍԱԿԱՅՆ» ՄԵՆԱՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՄՆԵՐԸ ԼԻԲԱՆԱՆԻ ՄԷՋ

Տագայոն

Շաբաթ, 3 Եւ Կիրակի, 4 Յոկտեմբեր 2009

Երեկոյեան ժամը 9:00

«Յ. Տեր Մելքոնեան» թատերասրահ

AFIL HEALTH CLUB **Estella BEAUTY CLINIC**

Տոմսերը կրնաք ստանալ Համազգայինի Գրախանութէն եւ «Լ. Շակ» մշակութային կեդրոնէն: (Հեռ. 03-614934) Գրատուն Օպելիքսէն, Սթիւտիօ Վալէէն, եւ Տիքսթօք GEKA-էն: